

GROESBEEKS
MILIEU-JOURNAAL

1980 - 13

Er zijn weer zalmen
in de Maas

Waar ligt de basis voor
een lager energieverbruik

Jaarverslag afdeling
milieu-hygiëne

BIJLAGE: interview
met de VVD

Verschijnt :

tweemaandelijks
Kosten minimaal f15,- per
jaar; opgave bij sekre-
tariaat.

REDACTIE

Toine de Jong
Hennie Brinkhof
Jo de Valk

REDAKTIE-ADRES

Toine de Jong
Stekkenberg 26
Groesbeek
tel. 08891-3780

SEKRETARIAAT

Werkgroep Milieubeheer
Groesbeek, Lievensweg 80,
Groesbeek.
tel. 08891-3175

VRAAGBAAK

Voor informatie, milieu-
klachten e.d.
Iedere dinsdag:
van 19.30 tot 21.00 uur
Zevenheuvelenweg 14,
Groesbeek

MEDEWERKERS

Martin van den Bos
Hennie Brinkhof
Rudy van Duijnhoven
Henny de Graaf
Hans de Jong
Wim Lebbink
Ellie Loeffen
Ida Medendorp
Wilco de Schouwer
Jos Selten
Johan Thissen
omslag: Roel Twijnstra

VOORWOORD VAN DE REDACTIE..... blz. 1

JEUGDKURSUS 1980, MILIEUKURSUS 1980..... blz. 2

ER IS WEER ZALM IN DE MAAS door Rudy
van Duijnhoven..... blz. 3

INGEZONDEN BRIEF van J. Bredie..... blz. 5

INGEZONDEN BRIEF van J. Norp..... blz. 6

TUSSENTIJD'S BERICHT VAN DE GLASKONTAINER... blz. 7

WEET U,..... blz. 8

COLLAGEPAGINA over de landbouw..... blz. 10

WAAR LIGT DE BASIS VOOR EEN LAGER
ENERGIEVERBRUIK door Wilco de Schouwer.... blz. 11

BRIEF AAN B&W OMTRENT HERINDELING..... blz. 13

MILIEU-RONDON-MILIEU-RONDON..... blz. 14

MEMO, VRAAGBAAK..... blz. 18

JAARVERSLAG AFD. MILIEU-HYGIENE..... blz. 19

MILIEU-POLITIEK-MILIEU..... blz. 21

VERSLAGEN VAN VERGADERINGEN..... blz. 23

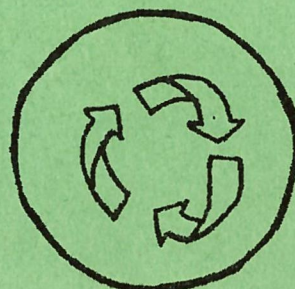

EXTRA BIJLAGE.

WMG INTERVIEWT VVD!

VERSCHIJNINGSDATUM 25-2-80

KRINGLOOPPAPIER

voorwoord

Het nieuwe jaar is al weer haast anderhalve maand oud.

Als we zo eens terugkijken naar het afgelopen jaar, dan is dat voor de Werkgroep Milieubeheer Groesbeek goed verlopen.

We hebben eindelijk een eigen ruimte van de gemeente gekregen, waar we erg blij mee zijn. Deze zijn we nog aan het inrichten. De definitieve inrichting zal plaats vinden, als de herstellingswerkzaamheden, die de gemeente nu aan het gebouw (de voormalige BLO-school), waarin we zitten, verricht, af zijn.

Een ander positief punt is, dat de gemeente ons enige tijd geleden voor een onderhoud heeft uitgenodigd. Dit onderhoud was zeer constructief: de WMG zal meer bij allerlei zaken betrokken worden, een milieuraad is in het zicht aan het komen etc, (het verslag staat elders in dit nummer).

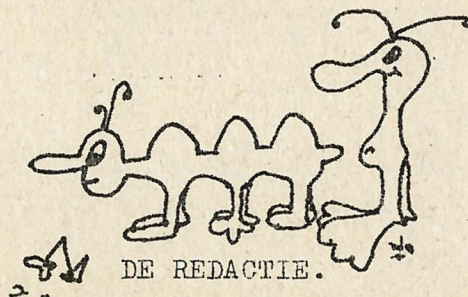
Het aantal abonnees op het Groesbeeks Milieu Journaal stijgt nog steeds, het zijn er inmiddels ongeveer 170 en het blijft langzaam stijgen. In dit nummer is inmiddels ook een kinderkrantje bijgevoegd, zodat er voor de jonge delgen voortaan in ons blad een vaste rubriek is.

Alleen beste lezers, we zouden toch graag wat meer reacties van uw kant willen ontvangen. Reacties op artikelen, reacties op de Werkgroep Milieubeheer zelf etc., dat gebeurt nog zo weinig. Ook zijn er nog steeds mensen nodig voor allerlei werkzaamheden, waarvan er een aantal nu niet uitgevoerd kan worden wegens gebrek aan man/vrouwkracht. Vandaar dat er in dit blad een overzicht is geplaatst van wat de afdeling milieuhygiëne het afgelopen jaar heeft gedaan en van wat ze nog wil doen. En er zijn meer afdelingen, natuurbehoud, verkeer, ruintelijke ordening, voorlichting.

Laat eens wat van u horen. Kom gewoon eens langs op de Vraagbaak (elke dinsdagavond van 19.30 - 21.00u) om onder het genot van een kopje koffie of thee wat rond te kijken of informatie in te winnen.

Het is echt nodig dat ook u een steentje bijdraagt om ons oh zo kostbare milieu te behouden!

U bent van harte welkom.

Jeugdkursus 1980

Gedurende de vijf zaterdagen in mei, hopen wij wederom de jeugdkursus te organiseren.

Van diegene van de werkgroep die aan de jeugdkursus vorig jaar hun medewerking hebben gegeven, wordt aangenomen, dat z.e. bij geen tegenbericht vóór 1 maart zich opnieuw beschikbaar stellen.

Zijn er nieuwe werkers, die zich beschikbaar stellen, ook gaarne even bericht met de mededeling welk onderwerp men prefereert, waarbij opgemerkt wordt dat bij de groep "huis en tuin" iemand gezocht wordt voor het onderwerp "geveugelde huisdieren" en het onderwerp "milieu hygiëne en afvalverwerking". Ook zij die nog op of aanmerkingen, of suggesties hebben of denken nog wat aan het kursusboekje te moeten wijzigen, worden dringend verzocht dat vóór 1 maart te melden bij: Wim Lebbink, de Ruyterstraat 31, tel: 1747.

milieukursus 1980

Dit jaar zal er weer een nieuwe cursus voor ouderen georganiseerd worden. De opzet is sterk veranderd: was de cursus vroeger vooral geënt op natuurgebieden in de buurt, nu zal de cursus een veel gevarieerdere opzet hebben. Hoewel een en ander nog onduidelijk is en er nog veel werk verricht moet worden om de cursus voor te bereiden, zullen hoogstwaarschijnlijk de volgende onderwerpen aan de orde komen:

1. Evolutie van de aarde en haar bewoners en het ontstaan van het Groesbeeks landschap.
2. Ekologie in het algemeen en het natuurreservaat "De Bruuk".
3. Milieuhygiëne (ca. waterzuivering).
4. Landbouw en landbouwproblematiek.
5. Diskussie over stellingen, die betrekking hebben op de voorafgaande onderwerpen.

Dit alles wordt vooral behandeld met betrekking tot Groesbeek en omgeving. De vijf onderwerpen worden op een dinsdag avond behandeld. Bij de eerste vier hoort een exkursie, waarbij het besprokene aan de hand van de werkelijkheid wordt geïllustreerd.

De cursus zal hoogstwaarschijnlijk beginnen op dinsdag 27 mei en eindigen op dinsdag 24 juni. Er kunnen maximaal 40 mensen meedoen.

Nadere berichten (Groesbeeks weekblad ed.) over kosten en hoe je jezelf kunt opgeven volgen nog.

Er is weer ZALM in de Maas !!

Onder deze kop verschijnen er de laatste jaren regelmatig artikelen in de kranten wanneer er weer een of meerdere van dergelijke vissen worden gevangen. Meestal trekt men dan de conclusie dat het water van de Maas steeds schoner wordt waardoor deze (in het zoetwater geboren) vissen terugkeren uit de zee om in de bovenloop van de rivier te gaan kuitschieten.

Beroepsvisser Jo van der Zanden heeft zijn netten bij de stuw bij Lith in de Maas staan. De laatste jaren vangt deze van der Zanden 200 - 300 schotzalmen (zeeforellen) per jaar waarbij de zomer de beste tijd is, dan heeft hij er elke dag wel een paar. 's Winters vangt hij er maar zelden van deze soort.

Het betreft hier dus geen zalmen (*Salmo salar*) maar zeeforellen (*Salmo trutta*) die de rivieren opzwemmen. Deze twee soorten lijken erg veel op elkaar en worden vooral als ze jong zijn vaak met elkaar verwardt. De zeeforellen die de beroepsvisser vangt wegen maximaal zo'n 8 pond

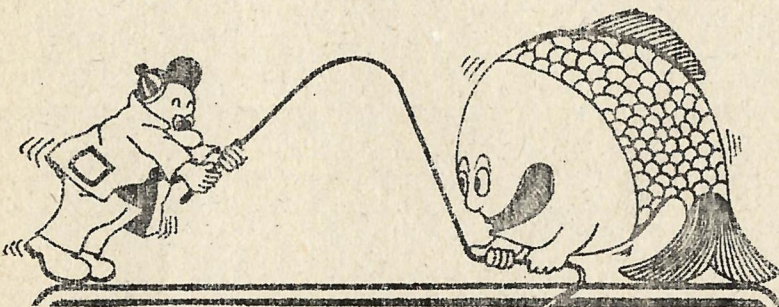
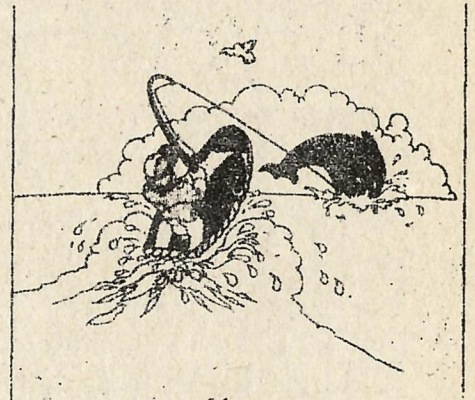
maar misschien wel het mooiste is dat van der Zanden ook pasgeboren vis in zijn netten aantreft. Visjes die weer op weg waren naar zee.

De zeeforellen kunnen dus via de sluis en als in de winter de stuw uit de Maas is de paaipplaatsen bereiken en er kuit schieten. Voor de heren (en vrouwen) sportvissers bestaat er overigens voorlopig weinig kans dat ze een dergelijke vis aan de hengel vangen. De aantallen die de rivier optrekken zijn nog te gering en bovendien mag men niet in de buurt van de sluis en de stuw komen dus is de kans kleiner dan de bekende speld in de beken-

de hooiberg.

Tot 1940 was het zo dat er nog geen duizend zalmen of zeeforellen per jaar werden gevangen in de Ned. rivieren, in de oorlog steeg dit aantal tot

2.315 dit als gevolg van het wegvallen van de zeevisserij en het tekort aan voedsel dat er toen in Nederland heerste. De

Rijn was dus rond 1944 nog zo schoon dat de zalm én de mens rustig in de rivier konden rondzwemmen. Kom daar tegenwoordig maar eens om, hoewel het bekend is dat er snoekbaarzen in de Rijn leven, van aanpassen gesproken.....

De tijd dat er in de contracten van het dienstpersoneel op de boerderijen stond dat ze niet meer als twee keer per week met zalm wilden worden gevoerd zal waarschijnlijk wel nooit meer terugkomen. Dit wilde men trouwens zo omdat de zalmen die het dienstpersoneel voorgeschoteld kreeg zalmen waren die tijdens of vlak na het paaien waren gevangen, ze zijn dan het gemakkelijkst te vangen; deze zalmen smaakten niet al te best, naar natte kranten ongeveer.

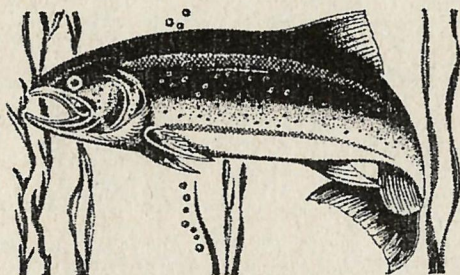

Laten we hopen dat de waterkwaliteit er in de komende jaren nog verder op vooruit gaat, dus niet alleen meer zuiveren maar ook het vervuilen terugdringen, waardoor nog meer zeeforellen en misschien ook wel zalmen de rivieren optrekken om te gaan paaien in de beken in Limburg en in België.

P.S. : In 1978 zijn er ook ongeveer een dozijn zeeforellen van rond de halve meter gezien bij het sluisje in de Raam bij de brug over de Maas bij Grave.

Bron : Het maandblad Vissport van December 1979
10de jaargang no. 8 (e.a. nummers)

R. v. Duijnhoven

Ingezonden brief

Overzicht activiteiten t.a.v. Middengebied

t.b.v. Werkgroep milieubeheer Groesbeek.

1. Kontakt met de wetenschapswinkel.

Er was een informele gedachtewisseling met studenten van het planologisch instituut, de geobotanie en de bosbouw en cultuurtechnische school te Velp.

a): De planologen haakten af omdat de vraagstelling te mager was om met 30 studenten langdurig mee bezig te zijn. Toch wordt nog geprobeerd hetzelfde doel te bereiken met een kleinere groep.

b): Enige studenten van geobotanie haakten vooralsnog om onduidelijke redenen af. In januari wordt het kontakt hernieuwd. Waarschijnlijk was onze vraagstelling nog niet duidelijk genoeg.

c): Een student van de bosbouwschool gaat in januari enthousiast beginnen om een studie te maken volgens de structuur van een milieu-effektrapportage. Hij meent echter nu al het niet alleen af te kunnen. Alle medewerking krijgt hij van Staatsbosbeheer (Dhr. Dorresteyn)

2. Verdere kontakten en afspraken.

++ St.Natuur en milieu over de vraag: is het effectiever om bij een bezwaar bij de Raad van State alle argumenten van de reclamanten te bundelen.

++ Gelderse PPR en PVDA : met een verzoek om, druk uit te oefenen bij de evaluatie van het Streekplan in 1980. Deze evaluatie vindt plaats vóór de Provincie over het bestemmingsplan beslist.

++ Een jurist in Nijmegen: een onderzoek naar procedure fouten en gewenste formuleringen.

++ Een architectenbureau in Nijmegen: onderzoek naar de economie en het cyfermateriaal van het bestemmingsplan.

++ Begin januari een onderhoud met burgermeester v.Gils door Vandepoel, Ten Doesschate, De Jong, Bredie.

++ 30 januari vergadering wetenschapswinkel waarbij ook de Bond Heemschut (v.d.Keulen) aanwezig zal zijn.

Het is me nog steeds onduidelijk waar deze informatie - ook in het vervolg - toe dient indien Uw werkgroep geheel of gedeeltelijk niet daadwerkelijk een bijdrage wil leveren om het middengebied te beschermen.

Daarbij komt dat we zitten te springen om gekwalificeerde mensen als bv. Jo de valk om bepaalde vraagstellingen te helpen op te lossen.

Jan Bredie.

Naar aanleiding van de opmerkingen gemaakt door dhr. J. Norp, tijdens de Raadsvergadering van 18-10-1979, deel ik U het volgende mede.

Het gemis van inheemse planten is onjuist, ik geef U enkele soorten die voorkomen in onze plantsoenen: meidoorn, sleedoorn, liguster, valdesdoorn, es, eik, iep, linde, kornoelje, krent, berk, lijsterbes, acacia, hulst, duindoorn, brem enz., zodat U ziet dat er genoeg inheemse soorten zijn in de direkte woonomgeving. Vaak is het zo dat vele mensen deze planten niet waarnemen door b.v. te weinig kennis of interesse. Bescherming van jonge aanplant is moeilijk; door middel van een gladde draad heeft het weinig of geen nut omdat de jeugd op deze draad gaat zitten of erop gaat hangen, het wordt als speelobject gebruikt, waardoor de draad vrij snel stuk is en verdwijnt. Het vernielen van jonge bomen is aan de orde van de dag, vaak zijn het dezelfde wegen of plaatsen waar de bomen afgebroken of geschild worden (Granburgsestraat).

Door het planten van zware bomen zou dit verholpen kunnen worden, maar dit werkt wel kostenverhogend en het afschillen van stammen zal toch gebeuren of zelfs meer worden, omdat afbreken dan niet mogelijk is. Plaatsen waar bomen met boomkorven waren omgeven gaven geen resultaat, de jeugd vernielde zowel de korf als de boom. Het opkweken van jonge bomen op een kwekerij tot deze een zware maat hebben is mogelijk, maar hoeveel bomen gaan we opkweken, welke soorten en wanneer kunnen we deze verplanten, de bomen mogen ook niet te zwaar worden.

We moeten bij opkweek van de bomen duidelijk rekening houden met de onderhoudswerkzaamheden tijdens de kweek.

Het verplanten van zware bomen kost ruimt 5x zoveel als een normale lichte boom, bij zware bomen moet men vaak gebruik maken van machines. Het aanslaan of hergroei van zware bomen is moeilijk en eist veel zorg na en voor het planten.

Omtrent het onderhoud van de plantsoenen kan men van mening verschillen, het belangrijkste is welke eisen je stelt aan het onderhoud, de verzorging en het kostenaspect aangaande de plantsoenen.

Onkruidbestrijding wordt niet overal met chemische stoffen toegepast, echter daar waar wel met dien verstande dat een zo'n minimale dosering wordt toegepast.

Er zijn plantsoenen in onze gemeente waar het onderhoud uitsluitend d.m.v. handkracht wordt verricht zoals heide- en vaste planten, rozen, zomerplanten, bloembollen perken, zonder gebruikmaking van chemische middelen. Onkruidbestrijding door middel van bodembedekkers is mogelijk, maar wie gaat het onkruid te lijf dat een concurrentie positie aangaat met de bodembedekkers en met zo min mogelijk kosten? Een voorbeeld van bodembedekking is aanwezig en wel in de beplanting rondom het zwembad dat een natuurlijke vegetatie te zien geeft. Selectie van ongewenste onkruiden is wel noodzakelijk om woekering te voorkomen van de overige kruiden (tijdrovend werk).

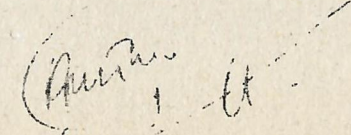
Het zou interessant zijn wat de bevolking vindt van het onderhoud en hoe zij dit zien (door b.v. een enquête). Verwildering van plantsoenen is mogelijk, maar wil de bevolking graag de zaden van deze verwildering in de tuin hebben?

Er wordt geschreven dat we de keuze moeten maken tussen hovenierskunst en de natuur zijn gang laten gaan; maar ik geloof dat we beter kunnen zeggen dat de natuur begeleid moet worden door hoveniers waar dit mogelijk is en niet spreken over kunst.

Het instellen van onderhoudsploegen is op zich een goed idee, maar we moeten er wel zeker van zijn dat deze ploegen blijven functioneren om het onderhoud te waarborgen, en zijn er voldoende deskundige mensen in deze ploegen die de snoei van heesters en bomen kunnen begeleiden? Het schijven van dhr. Norp vind ik persoonlijk goed, het geeft een beeld dat sommige mensen nadenken over wat er gebeurt, hoe het anders zou kunnen, het werpt enige discussie op aangaande de natuur en het beleven ervan.

Groesbeek, 29 november 1979

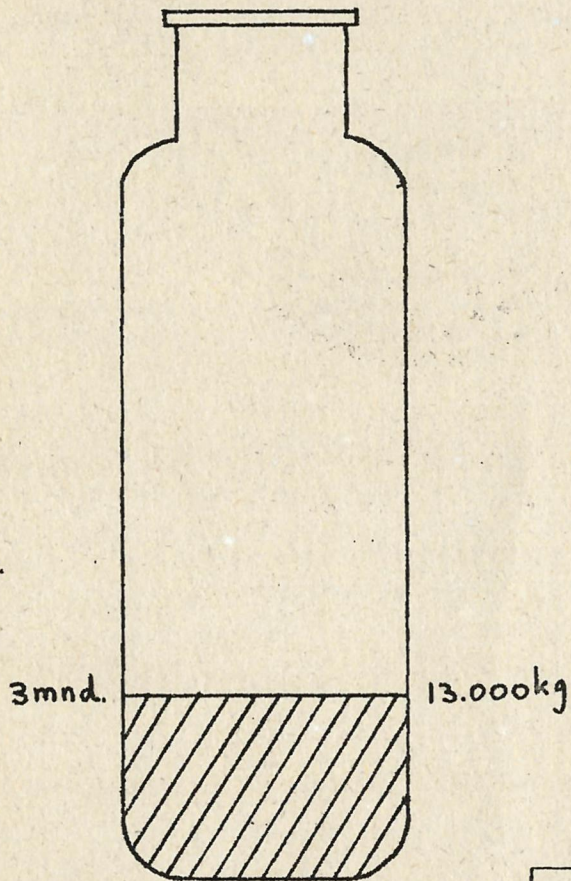
De Technisch Ambtenaar,

A.M.Th.A. van Grinsven.

TUSSENTIJD BERICHT VAN DE GLASKONTAINER.

Het gaat goed met de glaskontainer.
In drie maanden tijd staat er nu de
vierde kontainer van 14 m³.

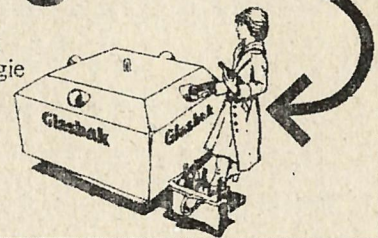

Ga DOOR !

FLES DE KONTAINER
NIET HET MILIEU

**Glas is geen afval.
Gooi't
dus in de glasbak**

- minder grondstofverbruik
- minder verbruik van energie
- minder afval in de natuur

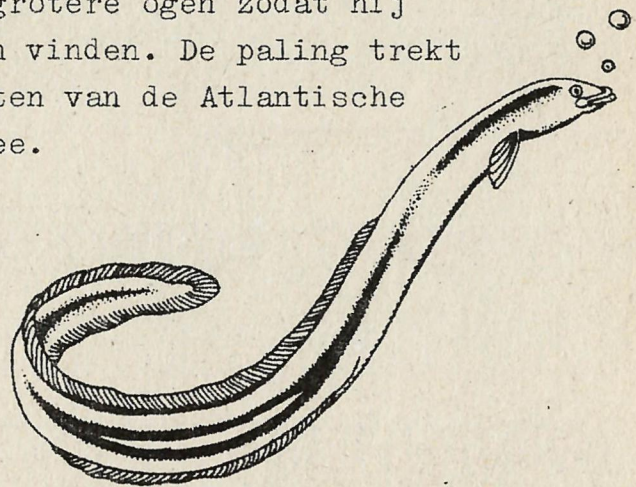
WEET U . . . .

- dat de aal zowel in zoet als in zout water leven kan ?

Als de aal of paling volwassen is trekt hij weg uit meren en rivieren richting zee. Om zich aan het leven in de zee aan te passen krijgt hij o.a. veel grotere ogen zodat hij ook op grote diepten nog voedsel kan vinden. De paling trekt dan naar de paaiplaatsen in het westen van de Atlantische Oceaan ter hoogte van de Sargasso Zee.

Na het kuitschieten (tenminste men denkt dat ze kuitschieten , er is namelijk door onderzoekers nog steeds geen kuit bij een aal aangetroffen) sterven ze waarschijnlijk en zinken in de diepte.

De jonge 7 mm lange, doorschijnende en wat platte larven komen daar voor op diepten van 300 - 400 meter. Na een tocht van 3 jaar, waarbij ze met de Warme Golfstroom meezwemmen, belanden ze op de Europese kusten. Ze veranderen dan in glas-aaltjes en trekken in groepen de rivieren op waar ze bodemvissen worden.

- dat een aal erg goed kan ruiken ?

Een mens kan bijvoorbeeld een druppel terpentijn nog ruiken als die druppel vermengd is met 2 miljoen ton water. Maar een aal ruikt een druppeltje nog als het vermengd is met 8000 miljard ton water. Een aal ruikt dus 4000.000.000 maal beter dan een mens.....

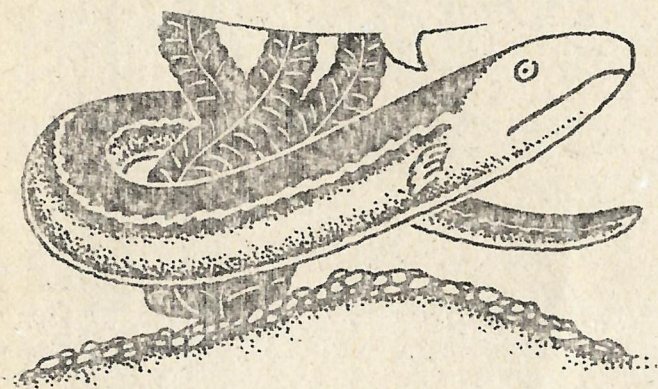
- dat bij de paling de vrouwtjes ruim twee keer groter kunnen worden als de mannetjes ?

De mannelijke exemplaren kunnen een lengte bereiken van ca. 45 cm. terwijl de vrouwelijke exemplaren tot 1 meter groot worden. Deze laatste kunnen dan een gewicht bereiken van 7-8 pond. Dit gegeven komt ook voor bij de meeste andere vissoorten. De grotere en rekordvissen zijn dus in vrijwel alle gevallen vrouwtjes. We zouden wel raar opkijken als dit bij de mensen ook zo was. Denk u eens in : mannen van 1.70 m en vrouwen van bijna drie en een halve meter !!

- dat er zowel palingen voorkomen met een spitse als met een stompe kop ?

Men neemt aan dat dit komt door de verschillende aassoorten die de paling eet. Zo zou een paling met een stompe kop meer kleine visjes e.d. eet terwijl een paling met een spitse kop het meer houdt op wormen en klein dierlijk leven. Na de eerste nachtvorst verdwijnen de palingen in de modder waarin ze overwinteren.

Een zeepaling is overigens niet hetzelfde als een gewone aal. Terwijl de aal (*Anguilla anguilla*) maar ongeveer 1 meter bij een gewicht van ca. 8 pond worden kan wordt de zeepaling of

congeraal (*Conger conger*) tot 3 meter lang bij een gewicht van 140 pond. De zeepaling houdt zich nimmer op in brak of zoet water; hij komt vooral voor op rotsachtige bodem en bij wrakken. De jonge exemplaren groeien sneller dan enig andere vis-

soort; een gewichtstoename van 80 pond in 5 jaar is geen ongevoon verschijnsel. De zeepaling voedt zich met haring, kabeljauwachtigen, kreeften, krabben en inktvissen. Na de paring, waarbij tot 8 miljoen eieren worden afgezet, sterven de ouders. De zeepaling komt voor in de Atlantische Oceaan (het oostelijk deel) en in de Middellandse Zee.

- dat een aal zich ook een stuk over land kan voortbewegen ?

Als er b.v. een stuk land tussen twee wateren ligt dan ziet hij er niet tegen op om enkele honderden over land te kruipen. Dit kan hij doen omdat door de speciale bouw van de kiewen deze aan land niet dichtvallen en aan elkaar gaan plakken. Bij andere vissoorten vallen ze dicht en gaan ze aan elkaar plakken waardoor ze geen zuurstof meer op kunnen nemen, ze sterven zeker. Deze mogelijkheid verklaart ook waarom er paling voorkomt in wateren die nooit met andere wateren in verbinding hebben gestaan. Dat er ook andere vissoorten in dergelijke wateren voorkomen komt door dat meeuwen en eenden visseitjes meebrengen aan hun poten. Zo kan het voorkomen dat er al twee jaar nadat een water gegraven is er al vis in voor komt.

WEET U ....

Waar vogel en boer de kost moeten verdienen

Premies
in nadeel
kleinere
bedrijven

Leven van het land
Zwaksten
worden
uitgespeeld

Varkens
vetgemest
met
hormonen

de Volkskrant van ZATERDAG 16 DECEMBER 1970

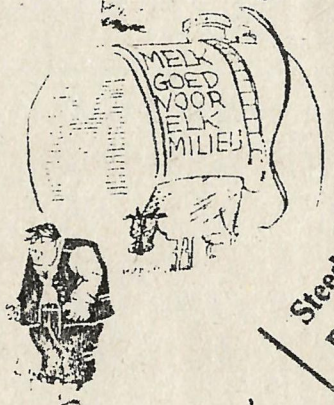
Jonge boeren contra mammoetbedrijven

'S-GRAVENPOLDER
Een groeiend aantal vooraf
jonge boeren begint zich te
verzetten tegen een landbouw-
politiek die al sinds 1960 jaar-
lijks bijna zesduizend boeren
tot stoppen van hun bedrijf
dwingt.

GROESBEK/OOV - Het is goed
denkbaar dat er binnen nu en tien jaar
in de Oeypolder en Groesbeek een
ruilverkaveling van de grond wordt
getild.
Afgewogen zal worden wat moet voor-
gaan: de belangen van de boeren of die van
milieu-organisaties.

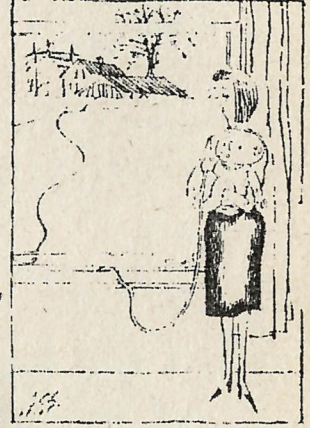
De Reef Water...

..Veel lage weilandjes, een
molentje en een ver-
vloete hoogspannings-
lijn markeren het gebied,
dat in deze uitzonderlijke
staat gehouden moet wor-
den.

Vk 5-1-80
Steeds minder boeren
moeten meer gaan
produceren voor, als het
even kan, minder geld.

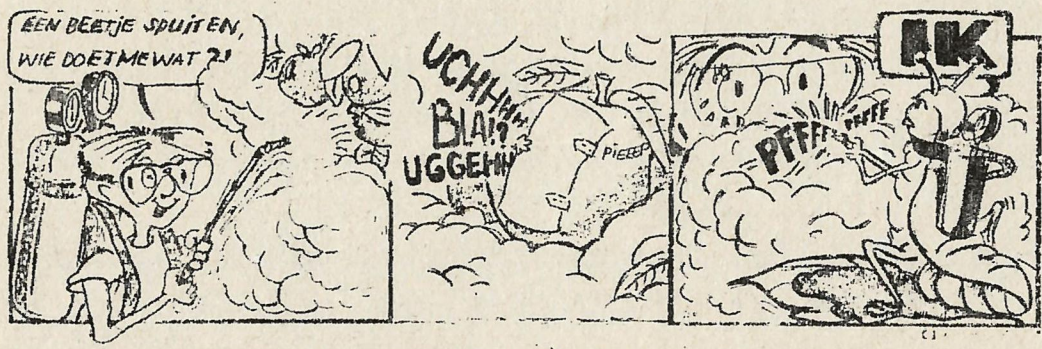
Zuivelindustrie staakt

26 okt. 7-6-70
**Coloradokever
dreigt plaag
te worden**

AMSTERDAM — Een aantal Ne-
derlandse boeren zal in de nabije
toekomst overstappen op de teelt
van herten, dat is een zekere zaak.
Minder zeker is of de hertenteelt
een blijvend onderdeel gaat vor-
men in de Nederlandse veeveelt.

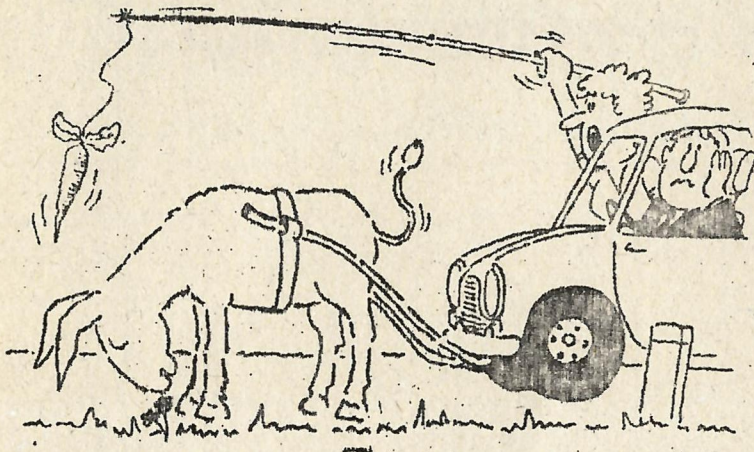
Grote fracties:
Voorzichtig
met
omzetten
landbouw-
grond in
bosgrond

Waar ligt de basis voor een lager energieverbruik??

Energiebesparing is een "must" tegenwoordig daar is iedereen het wel over eens, maar wie en op welke manier daar heerst nogal eens onduidelijkheid over. Daarom hier eens een paar meningen en feiten verzameld uit de kranten van afgelopen twee maanden, die achter elkaar gezet een verbluffende samenhang vertonen. Misschien iets om eens over na te denken.

Het Nederlandse leger is een grote energiever-spiller volgens de afstudeerscriptie van drs. Peter Okker. De defensie verbruikt veel meer energie als op de begroting aangegeven staat, o.a. bij oefeningen in het buitenland door Navo-pijpleidingen. Hij meent dat bij defensie, zonder haar gevechtskracht te verliezen, minstens 5 tot 30 % bespaard kan worden.

Als U tijdens de autoloze zondagen tanks of andere leger-voertuigen hebt zien rijden, wel dat klopt. Defensie heeft de zogenaamde Distributiewet uit 1939, die het haar mogelijk maakt ook in "krappe olietijden" te blijven gebruiken wat ze wil.

Defensie beroept zich ook momenteel op die wet, aldus Peter Okker.

Verwonderd het U dat Nederland vorig jaar die magische 5 %

energiebesparing niet heeft gehaald. Men kwam tot 2 á 2½ %.

Het olieconsumptie is wel met 5 % gedaald, maar de elektriciteitscentrales hadden meer gas uit Slochteren nodig en daar zit hem de kneep van het uiteindelijk lagere percentage aan energiebesparing (zegt het Ministerie van Economische zaken).

Maar het Ministerie zit er niet zo mee, want de ernstige situatie op de wereldoliemarkt is immers achterhaald.

De Algemene Energieraad, een instantie die de regering adviseert, zit er blijkbaar wel mee, want ze heeft plannen om huishoudens die buitensporig energie verbruiken, hogere tarieven te laten betalen.

Een dergelijke maatregel zou de energiebesparing in ons land een flinke stimulans kunnen geven zegt de Raad.

Als je het bovenstaande gelezen hebt dan is het standpunt van ir. T.G. Potma, ambtenaar bij het Ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne en tevens actief lid van tal van energiegroeperingen, misschien niet meer zo verrassend. Hij meent dat de verkeerde mensen, electriciteits- en oliemaatschappijen, gasunie, wetenschap en politieke partijen, zich met de energiebesparing bezighouden.

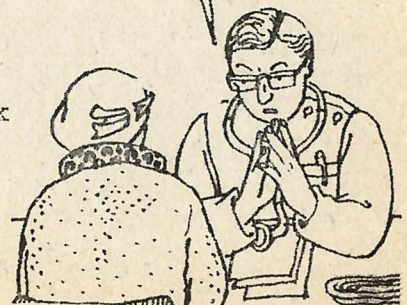
Al deze groeperingen, zo stelt Potma, maken zich sterk voor een voortgaande groei in het energieverbruik, louter omdat zij daarbij belang hebben.

De politiek kan een dalende groei van het nationaal inkomen niet bij de bevolking verkopen, verhoogde energieprijzen bedreigen het nationaal inkomen, dus lossen ze de zaak op door de economie te stimuleren in plaats van te investeren in energiebesparing.

Volgens Potma zegt de wetenschap ook vaak nee tegen alternatieve energie, omdat dat remmend werkt op de bouw van elektriciteitscentrales en de uitbouw van kernenergie.

Ook de electriciteitsmaatschappijen werken er aan mee, want bij de bestaande overcapaciteit aan stroom is een daling van het gebruik zeer nadelig. Verhoging van de prijzen zou het resultaat zijn, maar dat zou het verbruik weer dalen. Reden voor de maatschappijen om energiebesparing te laten zitten, meent Potma.

NEE MEVROUW, HIER HEET DE WETENSCHAP NOG GEEN ANTWOORD OP, U ZULT ERMEE MOETEN LEREN LEVEN!

Dr. B.J. Verhage (Universiteit Delft) heeft na een enquête geconstateerd, dat de consumenten die wel willen besparen, bepaald niet geholpen worden door de campagnes van de overheid. Hij spreekt dan ook van verspilling van overheidsgeld.

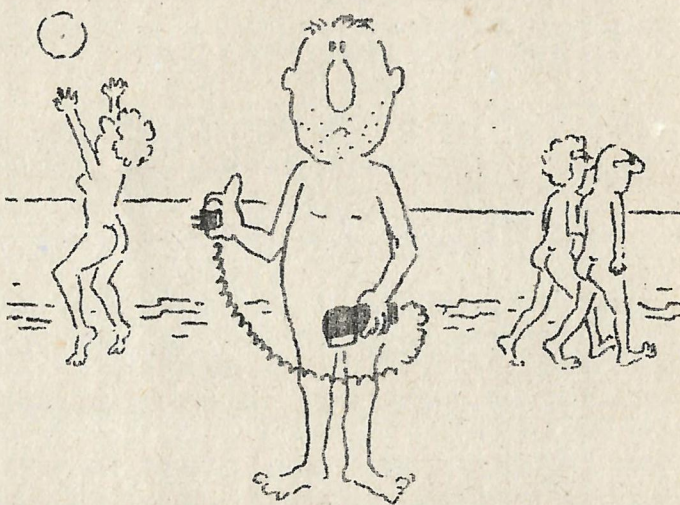
Ook het verhogen van de energieprijzen als stimulans het zuiniger aan te doen, wordt door Verhage gekraakt. Die hoge prijzen tasten alleen maar de positie van de mensen met lage en middeninkomens aan en bij deze mensen zijn de energieconsumptiegewoonten al minimaal. De hogere inkomens kunnen zich die prijzen wel veroorloven en zullen hun energieverbruik dan ook niet veranderen.

'Me áánpassen, dat verdom ik. Ik heb nu eenmaal een eigen stijl'

De Nederlandse bevolking zelf tenslotte is best bereid om zichzelf wat minder te verwennen, vooral als het gebruik van kernenergie daarmee voorkomen kan worden willen wij met zijn allen best wat minder stoken, de auto wat vaker thuis laten staan, het licht wat minder laten branden en het elektrische scheerapparaat wat vaker vervangen door het scheermesje op handkracht...

Dit alles blijkt uit een enquête van bureau Intomart in opdracht van KRO-brandpunt.

De meerderheid van de ondervraagden vonden ook dat niet de regering en het parlement, maar de bevolking zelf moet beslissen of er in Nederland meer gebruik moet worden gemaakt van kernenergie. De meerderheid was dan ook tegen kernenergie, met als voornaamste motief de veiligheid, zij zagen meer in andere alternatieve wegen zoals gas en electriciteit opwekken uit steenkool.

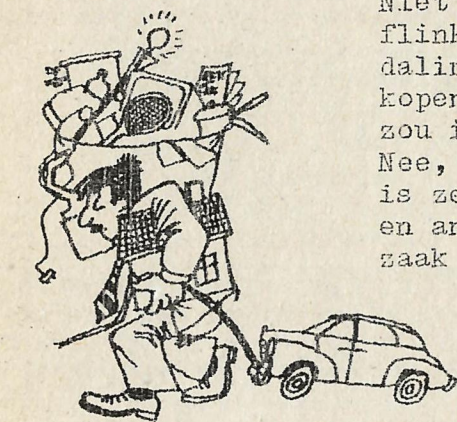

Zoals ik al zei, een aantal meningen en feiten die er niet om liegen, maar die eerder tot nadenken stemmen.

Niet dat ik U hierbij oproep om de verwarming maar weer flink op te stoken en gebruik te maken van de prijsdaling van die elektrische tandenborstel die U allang kopen wou, met de uitroep: als "zij" niet sparen waarom zou ik het dan wel doen!

Nee, dit is zeker mijn bedoeling niet. Energiebesparing is zeker een "must", waaraan sommige al hard mee werken en andere "iets" minder hard. Maar zeker is dat het een zaak is van internationaal belang waar ieder zijn deel aan moet/mag leveren.

Dat de energiecrisis de kleine man het zwaarste treft is net als met alle andere crisissen een gevolg van het economisch beleid van de regering, maar als er bespaard moet worden staat de kleine man "enthousiast" voorop.

Natuurlijk heb ik met dit artikel lang niet alles gezegd over energie en de besparing erop, maar dat was mijn bedoeling ook niet. Ik heb slechts de opvallende meningen en feiten weergegeven uit die berg van informatiemateriaal.

WILCO DE SCHOUWER

❖❖❖ Brief aan B&W omtrent herindeling ❖❖❖

Het College van Burgermeester
en Wethouders van de gemeente
Groesbeek.

gemeentelijke herindeling

8 februari 1980

Geacht College,

Hierbij wil de Werkgroep Milieubeheer Groesbeek zich uitspreken over de Gemeentelijke Herindeling met betrekking tot de gemeente Groesbeek en de gemeente Nijmegen.

Allereerst stelt de werkgroep dat er naar haar oordeel geen actuele argumenten zijn om grenscorrecties zinvol bespreekbaar te stellen en dat deze ook niet door de Gedeputeerde Staten van Gelderland zijn aangetoond.

Voorts merkt zij op dat een eventuele grenswijziging in strijd is met het eigen uitgangspunt van G.S.: een levenskrachtige gemeente, gemeten naar eisen van doelmatigheid, bestuurskracht en democratie van G.S. zelf, wordt onnodig verzwakt, terwijl een grote gemeente nog groter wordt gemaakt. Dit is ook in strijd met het kleinschaligheidsbeginsel, dat de werkgroep van harte onderschrijft.

Wezenlijk aan de mens is dat hij zich in een historisch gegroeide situatie geworteld voelt en dat deze gebondenheid kenmerkend is voor een samenleving. Anderzijds wordt een bestuurlijk evenwicht in grote mate verstoord en deels verzwakt. Ook hier wordt te weinig uitgegaan van de inwoners waardoor hun belangen onnodig worden geschaad.

Tenslotte merkt de werkgroep op dat de gemeente Groesbeek het bijzondere karakter, vooral met betrekking tot het landschap en milieu onderkend en bewaard heeft en dat zij van oordeel is dat de gemeente Groesbeek geacht mag worden in de toekomst dit belang zeker zo goed veilig te stellen als de gemeente Nijmegen, gelet op de belangnafweging in zo'n grote gemeente. Dit geheel overwegende vindt de Werkgroep Milieubeheer Groesbeek het onbegrijpelijk dat grenswijzigingen tussen de gemeenten Groesbeek en Nijmegen ter discussie zijn gesteld en wijst zij de wijzigingen met klem af.

Met vriendelijke groeten,

de secretaresse,

de voorzitter,

Jacobien van Haaren-Veulings

Johan Thissen

MEER PIT IN MILIEU-ACTIES

Milieu-acties in Gelderland mogen best wat pittiger gevoerd worden. Dat zei mr. J. Fokkens, gedeputeerde voor milieuzaken, nadat hij het „Aktieboek Natuur en milieu” in ontvangst had genomen.

Mr. Fokkens zei te hopen dat het boek milieugroepen helpt om hun „horzel-functie” te blijven vervullen. Een beetje instructie kunnen ze nog best gebruiken omdat ze als amateurs vaak komen te staan tegenover profs, die andere belangen vertegenwoordigen b.v. economische en landbouwbelangen. Van de betiteling als „groene maffia” wilde hij dan ook niet horen. Dat milieugroepen de problemen doorgaans eenzijdig (?) benaderen achtte mr. Fokkens geen enkel bezwaar. De beslissing is per slot van rekening aan de bestuurders (?!?).

HOU JE BUIK VAST NU HET NOG KAN

Totale omschakeling van de Nederlandse landbouw op biologische biologische bemesting (zonder

milieu rondom milieu rondom

kunstmest) zal onze voedselvoorziening niet in gevaar brengen, volgens de projectgroep biologische landbouw van landbouwhogeschool te Wageningen. Dit houdt dan wel in dat de Nederlander op dieet moet: 20 % minder suiker, aardappelen en zuivelproducten, nagenoeg geen vlees meer maar wel veel meer granen en peulvruchten.

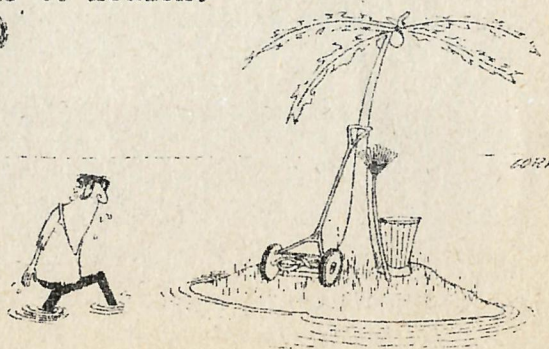
De laatste jaren is de roep om alternatieve teeltmethoden groot. Welnu dat ideaal blijkt goed te verwezelijken omdat er nogal wat stikstofbronnen in de natuur te vinden zijn (vlinderbloemigen, mest, compost en rioolslib), die kunnen dienen als alternatief voor de chemische stikstofbemesting van nu. Dat betekent dan wel dat de helft van alle cultuurgrond bouwland moet worden, momenteel is dat eenderde. Dus grasland opofferen, minder koeien per hectare en dus een lagere melkproductie. Het productieniveau van de akkerbouwgewassen ligt dan wel 30% lager dan nu, maar omdat er meer bouwland bijkomt is de

totale productie groter. Uitgaande van bepaalde eisen die het voedselpakket stelt zullen de eerstkomende 20 tot 50 jaar genoeg landbouwproducten worden geproduceerd om een op dieet gestelde bevolking van voldoende calorieën en eiwitten te voorzien. Hoe de daling van de stikstofvoorraad in de bodem op de lange duur zal uitpakken is onzeker. Realistisch voegen de onderzoekers er aan toe dat algemene invoering van de alternatieve landbouw binnen de huidige economie geen kans maakt. Er zou een mentaliteitsverandering moeten ontstaan waarbij de mensen een ander menu accepteren.

OP DE BRES VOOR DE BEKEN

Er is een Stichting opgericht

tot Behoud van de Veluwe Beken en Sprengen. Dit naar aanleiding van een Rapport van de LH te Wageningen, waaruit blijkt dat de eens zo fraaie landschapsvormers danig in verval zijn geraakt door o.a. een al jaren durende daling van de grondwaterstand, verontreiniging en ruilverkaveling. In het rapport wordt voorgesteld d.m.v. zo'n stichting de belangen van de (particuliere) eigenaren te behartigen. Nu is er op de Veluwe nog maar ongeveer 500 km aan beken en sprengen waarvan sommige echter al droog liggen. Vele dateren uit de 16de en 17de eeuw, toen ze functioneerden als energiebron om papiermolens, wasserijen, korenmolens ed. draaiende te houden.

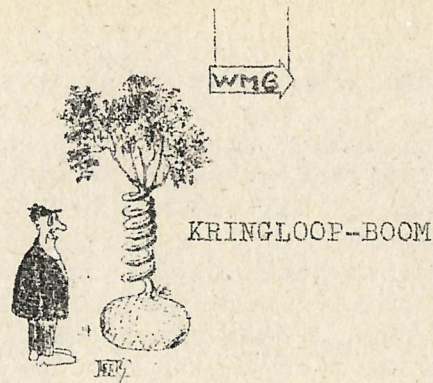
WAARSCHUWING "KRINGLOOPPAPIER"

De inspecteurs der archieven van de provinciale besturen in Nederland hebben ernstige twijfels over de onbeperkte oudbaarheid van kringlooppapier.

De onlangs gepensioneerde archiefinspecteur van Gelderland, mr. P. Beltje, heeft een en ander gemeld in zijn recent verschenen jaarverslag. Door de zeer korte vezels vertoont het papier minder stevigheid en samenhang, de vezels zijn ook erg verzwakt door het bleken, spoelen en schoonmaken (nodig om de inkt te verwijderen). Als laatste blijkt het papier ook nog zuur te zijn en een zure omgeving trekt bacteriën en schimmels aan.

De pluspunten zijn echter duidelijk, voor de vervaardiging zijn geen nieuwe grondstoffen nodig, terwijl de productie minder energie vergt en minder vervuiling meevoert dan bij "nieuw" papier het geval is.

Ondanks de nadelen is Gedeputeerde Staten voorzichtig begonnen met het gebruiken van kringlooppapier. Maar het blijft uitrijken geblazen want, aldus de provincieoordvoerder, kringlooppapier is zo in trek dat er al moeilijk te onderscheiden vervalsingen in omloop zijn gebracht. Gewoon nieuw papier, netjes grijs gemaakt.....

een begin te laten maken met het onderhoud van verwaarloosde bosjes, houtwallen en bomenrijen (niet groter dan 5 ha). „Behoud en onderhoud van pittoreske bosschages zijn een overheidszaak geworden,“ vinden Gedeputeerde Staten. „Er is een algemeen belang mee gediend.“

Aldus de Gelderlander. Als je dit allemaal verwerkt dan rijst bij je het vermoeden dat Gedeputeerde Staten en het Ministerie van Sociale Zaken niet helemaal op dezelfde weg zitten. We zien de problemen van het Geldersch Landschap dan ook duidelijk. Jonge mensen,

milieu ~~om~~ rondom ~~om~~ milieu ~~om~~ rondom ~~om~~

OPZOEKEN IN DE NED. POLITIEK

Er kunnen soms rare situaties voorkomen in de Nederlandse politiek. Wat denkt u daarvan. Op 17-1-'80 lees je in de Gelderlander dat het Ministerie van Sociale Zaken eind '79 de subsidiekraan voor aanvullende werkzaamheden in plantsoenen en natuurgebieden in het kader van de DACW-regeling dicht draait omdat in deze sector voor het merendeel oudere mensen (gesubsidieerde agrariërs) werken.

In overleg met de Gewestelijke arbeidsbureau's „besloot“ het Ministerie dat de werkloosheid nu vooral onder „jonge mensen en vrouwen“ bestreden moet worden.

Direct gevolg: ontslag aanvraag voor vertierig werknemers bij het Brabantse Landschap, afvloeiing van tijdelijke werknemers bij de landelijke Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten en verwachte problemen bij het Gelders Landschap.

De conclusie is dat de natuurgebieden zelf nu waarschijnlijk een flinke achterstand oplopen wat onderhoud betreft.

Wat schertst je verbazing als je de volgende dag in de krant leest dat de provincie Gelderland een eenmalige subsidie van anderhalf miljoen gulden uittrekt om

vrouwen ook, er is werk voor jullie in de natuurgebieden.

MILIEUBEHOUD VOOR DE GEMEENSCHAP

De vorig jaar gestarte proeven met de Databank van Bomen in de noordelijke provincies, samengesteld door Grontmij NV, (ing. bureau voor de inrichting van landelijke en stedelijke gebieden in heel Nederland) is uitstrekend geslaagd. De opzet was het bevorderen van overplanting van redelijk volwassen bomen wanneer moeten wijken voor aanleg van wegen e.d.. De daarbij zorgvuldig uitgegraven bomen worden opnieuw geplant in Stadsvernieuwingsgebieden, nieuwe woonwijken en recreatiegebieden. De Databank registreert vraag en aanbod, zodat steeds een overzicht van de bomenmarkt kan worden gegeven. De Grontmij doet bij voorkeur de overplaatsing niet zelf, maar bemiddelt; wie een boom haalt betaalt f15,-; wie er een aanbied krijgt niets.

KRINGLOOP VAN AFVAL

In Twente bestaan plannen om dit jaar een kringloopwinkel op poten te zetten. Het moet een winkel worden waar de spullen die men kwijt wil een nieuwe eigenaar vinden. De afdeling milieuzaken heeft een nota uitgegeven met de mogelijkheid hoe zo'n kringloopwinkel moet functioneren. Men kan in de winkel van alles kwijt; afval, oude gebruiksvoorwerpen, maar ook milieuvriendelijke stoffen zoals medicijnen. Dit wordt allemaal uitgesorteerd naar materiaal dat opnieuw gebruikt kan worden, o.a. glas, oud papier en voden. Oude gebruiksvoorwerpen worden in de winkel bewaard. De rest gaat weg. Wie inlevert krijgt daarvoor punten (no money) waarmee artikelen uit de winkel weer kunnen worden gekocht. De winkel zal worden gerund door een of twee beroepskrachten en vrijwilligers. Een sociaal-psychologisch onderzoek wordt gehouden om de winkel te stationeren, dit houdt in dat men onderzoekt waar de bereidwilligheid bestaat om mee te werken. Twente wil met dit experiment, waarvoor men rijkssubsidie hoopt te krijgen, kijken in hoeverre zo de afvalproblemen kunnen worden opgelost. Het Ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne heeft al laten weten positief tegenover het voornemen te staan.

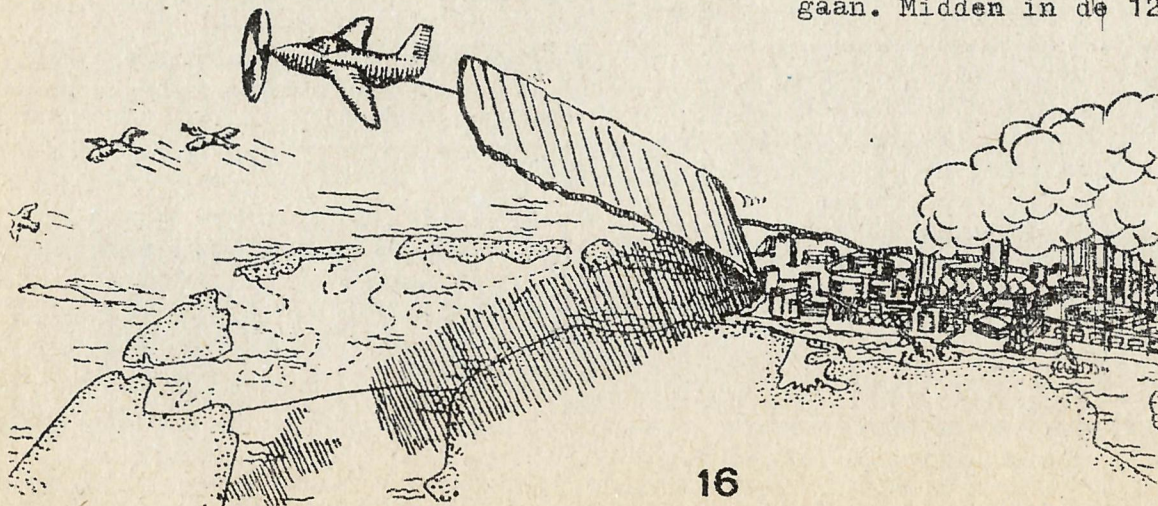
milieu rondom milieu rondom

ONNATUURLIJKE STERILISATIE

Het Rijksinstituut voor Natuurbeheer meldt dat ook in 1979 weer minder jonge zeehonden geboren zijn in de Waddenzee. Het aantal oudere dieren is ten opzichte van 1978 wél gelijkgebleven.

De oorzaak van deze geboortevermindering van ongeveer 25% is zo goed als geheel te wijten aan de giftige stoffen die via de Rijn onze kustwateren binnenkomen.

De boosdoener is vooral PCB, een stof die vrijkomt bij de fabricage van plastics en in de electrotechnische industrie: het maakt de zeehonden minder vruchtbaar. In de

zeehondengebieden voor de kust van Sleeswijk-Holstein en Denemarken, waar deze stof in veel geringere mate in het water voorkomt, neemt het aantal jongen lang zo sterk niet af.

TERRORISME ONDERGRONDS

Schrik niet als U binnenkort verdachte ondergrondse rommelingen hoort bij Uw buurman, waarschijnlijk heeft deze de nieuwe mollenval van KB Jardin in zijn tuin gestationeerd. Deze "ingenieuze" mollenval bestaat uit een elektrische schakelaar, die aan een normale batterij van 4,5 volt is aangesloten, met aan weerszijden een "minuscule bommentje". De schakelaar wordt in het gangensysteem van de mol gezet, en zodra de mol er tegenaan stoot explodeert het "bommentje". Dit is voldoende om het dier te doden. Een en ander is als het vuurwerk op nieuwjaar volkomen gevaarloos voor de mens. Na de explosie moet voor eventuele andere mollen opnieuw een "lading" worden aangebracht. Het wachten is op de tegezetz van de mol.

„Aangepast onderhoud“

GROENE LONG IN WERKPLAATSEN

In Zweden vindt een ontwikkeling plaats tot het inrichten van "groene longen" in fabrieken. Deze longen ontstaat door het inrichten van plantebakken e.d. Een stap verder zijn de Volvo-fabrieken gegaan. Midden in de 12 m hoge hoofd-

hal is een oase verrezen van 750 m². Deze oase heeft ook nog voor een niet verwachte ontwikkeling gezorgd. Bij vele personeelsleden is al dit groen zo in de smaak gevallen dat ze

voor eigen huis en tuin ook planten gaan kopen.

ZOUTIGE BERM

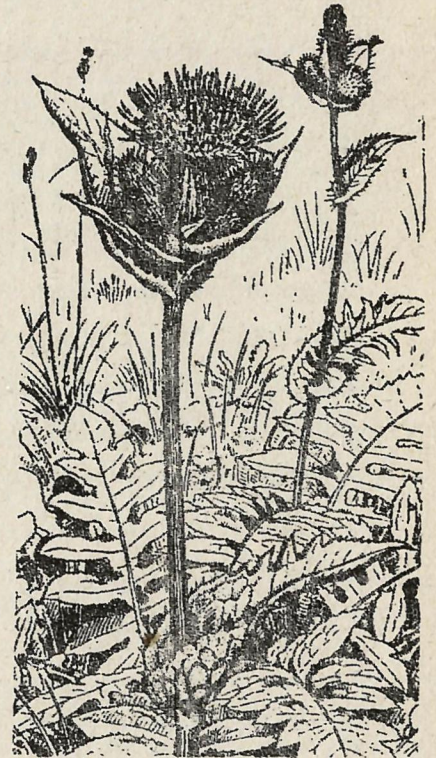
Strengere winters zoals het afgelopen jaar leidden er toe dat er kwistig met zout of ureum gestrooid werd op onze wegen. Dit tot groot ongenoegen van milieubeschermers, geklaagd werd over de schadelijke gevolgen voor de bodem het grondwater en de flora en fauna in de omgeving van wegen. Tot nu toe weet men van al die invloeden vrij weinig: hoge concentraties kunnen verbranding veroorzaken aan wortels en bovengrondse plantedelen; sterfte van bomen is meestal niet alléén te wijten aan verbranden door zout, maar een samengaan van vele negatieve factoren; midden in de zomer kunnen er nog hoge zoutconcentraties gemeten worden op enige afstand van wegverhardingen; ureum kan bodem en water sterk verrijken.

Dit alles was aanleiding voor de werkgroep Natuurbeheer en Landbouwplantenteelt van de Landbouwhogeschool om in opdracht van de Stichting Studiecentrum Wegenbouw om een onderzoek te beginnen naar de juiste omvang

milieu rondom milieu rondom

en aard van de schade. Men maakt hierbij gebruik van proefstroken bermgrond ter lengte van 100 meter verspreid door het hele land, die nauwkeurig worden bekeken op begroeiing en andere milieukeurmerken. Deze gegevens worden vervolgens vergeleken met de hoeveelheid zout ter plaatse gestrooid. Daarbij speurt men met name naar „zoutplanten“, dus naar planten die zich juist in een zilte omgeving prettig voelen. Het is te hopen dat men met betrouwbare cijfers in de hand tot een betere afweging zal komen van de economische belangen van het wegverkeer en de zoutschade aan het milieu. Iets verder is men al aan het Instituut voor Houtbiologie van de Universiteit Hamburg, waar men de schade van zout aan linde, paardekastanje, wilg, esdoorn en spar onderzoekt. Zo heeft men geconstateerd dat de diktegroei sterk afneemt door zoutschade, bovendien neemt het wortelgestel in omvang af. Wel bestaat er een verband tussen de zouttolerantie en de anatomische structuur van de boom. Het is daarom waarschijnlijk mogelijk selecties uit te planten

die minder gevoelig zijn voor zout.

GOEDE BUREN VERZUREN

De Zweedse meren en rivieren verzuren in een angstaanjagend tempo. In twintig van de honderd-

duizend meren en rivieren leeft nu al geen vis meer doordat de internationale luchtvervuiling de Zweedse regen zuur maakt. Deze verzuring wordt veroorzaakt door zwavel- en stikstofverbindingen, voornamelijk afkomstig van verbrandingsprocessen met stookolie en steenkool. Revisie van stookketels en het terugdringen van het zwavelgehalte in de brandstoffen zou alle schuldige Europese landen jaarlijks 25 miljard kosten, dus een oplossing op korte termijn zal er wel niet inzitten. Inmiddels is de schade aan het natuurlijke milieu in Zweden vergeleken bij 1975 in omvang verdubbeld.

Uitnodiging tot bezoek aan MeMO beurs

Ook dit jaar is er weer een MeMO-beurs. De MeMo (Mens- en Milieuvriendelijk Ondernemen) is een stichting, die het kleinschalig werken, produceren en ondernemen wil bevorderen. Aan de ene kant geeft ze voorlichting op allerlei gebied, aan de andere kant ook steun in financiële zin door het geven van garanties etc.

De MeMO-beurs zal een zo goed mogelijk beeld proberen te geven over hoe er zoal in Nederland op mens- en milieuvriendelijk en kleinschalig gebied gewerkt, geproduceerd, ondernomen en geleefd wordt. De beurs zal in de Expo-hal in Hilversum gehouden worden. Het vorig jaar stonden er een aantal kraampjes en stands over de meest uiteenlopende onderwerpen als biologisch dynamische landbouw, kaas maken, hovenieren etc. Ook veel milieugroepen waren vertegenwoordigd. Er waren allerlei lezingen over kleinschalige techniek, muziek- en theatergroepen, kinderprogramma's, film- en diavoorstellingen etc. Kortom, het was er ook nog erg gezellig.

Het leek ons voor u lezers en onszelf erg interessant om daar één dag heen te gaan en er rond te kijken. Dit jaar zijn de data 9, 10 en 11 mei.

We willen een ieder, die zin heeft om mee te gaan, vragen even een berichtje te sturen op welke dag hij/zij/hun het beste kunnen, aan: Toine de Jong, Stekkenberg 26, Groesbeek (tel. 08891 - 3780) óf u komt even op de Vraagbaak langs, elke dinsdagavond open van 19.30 - 21.00u. De datum van de dag, die voor de meeste mensen het beste uitkomt, zal dan gekozen worden en er zal, mits er voldoende belangstelling is, een bus gehuurd worden. Nadere berichten volgen nog.

---

wat doe je tegenwoordig nog met vijftien gulden?

Wat zegt U? Niet veel meer?

Laat U in ieder geval dit blad aan Uw vrienden en bekenden zien en lezen. Met dit formulier kunnen zij zich dan op het Groesbeeks Milieu-journaal abonneren. Tevens zijn zij dan donateur van de Werkgroep Milieubeheer Groesbeek en steunen zij het streven van onze vereniging "Laten wij het hier samen fijn houden!"

ADRES

WOONPLAATS

U kunt dit formuliertje inleveren op, of opsturen aan onderstaand adres:

LIEVENSWEG 80 GROESBEEK

De vijftien gulden even overmaken op :
Gironummer 899495

ten name van: Rabobank Groesbeek
onder vermelding van:

Werkgroep Milieubeheer Groesbeek
p/a Hogewaldseweg 6 Groesbeek
bankrekeningnummer: 117419257

óf

kom even met het formuliertje en de vijftien gulden langs onze vraagbaak!

JAARVERSLAG 1979 afd. Milieuhygiëne.

Binnen de afdeling milieuhygiëne van de Werkgroep Milieubeheer Groesbeek waren dit jaar werkzaam :

Harrie Mortiaux; Wilco de Schouwer (sedert april) en ondergetekende (vanaf januari 1980 is Rudy van Duijnhoven werkzaam op de afdeling). Een verdere personeelsuitbreiding kon helaas niet gerealiseerd worden.

Han- en spandiensten werden door enkele aktieve leden van de WMG verricht waarvoor bij deze onze dank.

Het afgelopen jaar hebben wij de volgende aktiviteiten ontplooid:

- t.a.v. de gemeente

*Hinderwetvergunningen (HWV): Aan B&W richtten wij tweemaal het verzoek om in de toekomst aanvragen voor hinderwetvergunningen doorgespeeld te krijgen. Dit werd beide malen afgewezen.

Thans bekijken wij eenmaal per 14 dagen de aanvragen welke hangen voor het publiciteitsraam van het gemeentehuis.

*Aan de gemeente werd het verzoek gericht het gebruik van kringlooppapier intern te bevorderen.

*De ontwikkelingen m.b.t. de regionale vuilverwerking werden gevolgd i.e.z. stortplaats de Dukenborg.

*Glascontainer; hierin hebben wij aanzienlijk veel tijd gestoken.

-Overleg over de plaatsing en organisatie van de container vond plaats d.m.v. brieven en een enkel onderhoud met dhr.

de Leeuw (algemene zaken) en dhr. van Campen (techn. dienst).

-Wij publiceerden een voorlichtingsplan.

-Op 16 oktober 1979 werd de container (14 m³) geplaatst bij de VIVO voor de duur van 1 jaar. Als het eksperiment aanslaat zal het aantal bakken uitgebreid worden - kleinere inhoud en meer verspeid over de gemeente.

-De voorlichting vond plaats o.a. door huis aan huis verspreide folders (tot nu toe enkel in de Drul, maar bedoeling is dat heel Groesbeek wordt voorzien), publicaties in het Milieu-journaal en het Groesbeeks Weekblad.

- t.a.v. Waterschap; Er bestaan goede kontakten met het Zuiverings-schap middels heer Versteegen met wie wij gesprekken hadden over nieuwe ontwikkelingen m.b.t. zuivering Groesbeek Noord.

Een verslag hiervan publiceerden wij in het Milieujournaal.

- t.a.v. WMG

*Richtlijnen voor meldingsgebieden werden opgesteld.

*Meldingsgebieden: Een onderzoek vond plaats naar luchtverontreiniging door wasserij de Meeuw op het industrieterrein.

Wij wonnen informatie in bij TNO Delft over nieuwe ontwikkelingen m.b.t. het beperken van luchtverontreiniging door deze bedrijven. Het rapport dat wij ontvingen stuurden wij door naar het bedrijf.

*Kinderkursus: wij maakten een bewerking naar de Groesbeekse aktuele situatie van het CVD-spel over vervuiling in onze naaste omgeving.

*Informatie werd ingezameld: tijdschrift- en kranteartikelen, informatiemappen.

*De "milieurondom" rubriek werd door ons het afgelopen jaar verzorgd. Tevens leverden wij persoonlijke bijdragen aan het Milieujournaal.

PLANNEN VOOR HET KOMENDE JAAR :

- Het glasbakeksperiment wordt verder door ons begeleid.
Folders en affiches zullen verder verspreid worden.
- Inventarisatie van bedrijven welke een hinderwetvergunning (nodig) hebben.
- Regionale afvalverwerking i.e.z. de Dukenborg.
- Onderzoek m.b.t. vervuiling Groesbeekse waterwegen, volgen van ontwikkelingen van de zuiveringsinstallaties in Groesbeek.
- Energieaktie ??
- Inventarisatie milieueducatie Groesbeekse scholen.
- Verzorging presentatie van onze afdeling op de vraagbaak.
- Verzorging milieurondom.

Het een en ander zal slechts mogelijk zijn naarmate er meer mensen zich aktief binnen onze afdeling zullen inzetten. Harrie heeft laten weten zijn aktieviteiten dit jaar binnen onze afdeling tot bijna nul te reduceren. Bij deze bedanken wij hem nog voor zijn inzet.

Adressen: Wilco de Schouwer, Dasstraat 31
Rudy van Duijnhoven, Jacob Marisweg 8 tel. 4713
Martin van den Bos, Bachstraat 19 tel. 2688

Groesbeek, 20 januari 1980
Martin van den Bos.

Hieronder volgt het verslag van het onderhoud, dat de Werkgroep Miljeubeheer Groesbeek op 19 januari j.l. op het gemeentehuis had. Van de WMG waren aanwezig: Harrie Mortiaux, Toine de Jong en Jo de Valk, van de gemeente: G. Nillessen (wethouder) en A. de Boer (afd. algemene zaken).

Het doel van dit gesprek is volgens de heer Nillessen om van gedachten te wisselen over bepaalde taakvelden van de gemeente, die ook voor de Miljeugroep van belang zijn. Mee-denken met de gemeente op het terrein van het milieu. Dit overleg zal een bepaalde structuur kunnen krijgen, bv. op ambtelijk nivo. Graag suggesties omtrent deze aanpak van de Werkgroep.

De Werkgroep zou graag komen tot de instelling van een miljeuraad of commissie.

De gemeente kent op dit moment alleen commissies van advies en bijstand aan burgemeester en wethouders. Inpassing van een dergelijke raad in de huidige commissiestructuur is niet mogelijk omdat deze commissies alleen uit raadsleden bestaan. Een verandering van de structuur van deze commissies zou alsdan nodig zijn.

De milieucommissie zou wel gezien moeten worden als een adviescommissie aan burgemeester en wethouders, in de vorm van gevraagde en ongevraagde advisering. Het zou een gemengde commissie dienen te zijn van raadsleden en niet-raadsleden. Voor deze commissie zal wellicht een aparte verordening in het leven geroepen moeten worden.

In de commissie zouden bv. zitting kunnen hebben vertegenwoordigers van de gemeenteraad, van SBB, de Werkgroep Miljeubeheer, landbouwbelangenorganisaties e.d.. De commissie zou taken dienen te krijgen op het gebied van het verzamelen van gegevens, veelzijdig overleg, advisering op het terrein van het milieu.

Er zal t.o.v. de huidige commissie ruimtelijke ordening een duidelijke taakafbakening moeten komen.

Concretisering van de taakstellingen van een dergelijke commissie zal nog door de Werkgroep doordacht moeten worden. De Werkgroep zal een concept opstellen omtrent de taakstelling en samenstelling van een dergelijke commissie en dit concept t.z.t. aan het gemeentebestuur voorleggen.

Het gemeentebestuur zal echter zich vooraf jegens de Werkgroep dienen uit te spreken of het oppakken van dit initiatief ook bij voorbaat de gemeentelijke steun zal kunnen hebben.

De Werkgroep zal hieromtrent een schriftelijke reactie ontvangen.

De Werkgroep heeft momenteel naar de gemeente toe een signaalfunctie ontwikkeld m.b.t. het kappen van bomen, aantasting van het milieu door vervuiling e.d.. Deze functie en relatie met de technische dienst zal zo mogelijk geïntensiveerd kunnen worden.

Bezien zal worden of een structureel overleg met de Werkgroep over de opzet van nieuwe beplantingsplannen in woonwijken zinvol is.

Het betrekken van de Werkgroep bij hinderwetsprocedures is momenteel bij het gemeentebestuur in discussie.

WMG

AZ

AZ

Naar aanleiding van een vraag over ruilverkaveling in deze gemeente, wordt toegelicht dat vernomen is, dat inderdaad een ruilverkaveling zich in een inventariserend stadium bevindt. Contacten met de gemeente daaromtrent hebben nog niet plaatsgevonden.

AZ

De Werkgroep stelt hoge prijs op het verkrijgen van medewerking t.b.v. overstekende amphibiën op de Knapheideweg. De gemeente heeft ook vorig jaar voor wegafzetting gezorgd. Met de TD zal hieromtrent overleg plaatsvinden, waarna rapportage aan het gemeentebestuur kan volgen.

WMG

De Werkgroep zou graag de mogelijkheid door de gemeente bestudeerd zien van het aanleggen van buizen onder de Knapheideweg, Oude Kleofsebaan en Meerwijkselaan t.b.v. overstekende amphibiën. De Werkgroep zal hiertoe een verzoek aan het gemeentebestuur richten.

Wethouder Nillessen heeft het idee om van de zijde van de gemeente op het terrein van de voorlichting met een soort miljeujaarverslag te komen. De gemeente zal overigens ook op ander terrein meer en frequenter naar buiten gaan treden. Het contact met de pers geschiedt nu primair via de burgemeester of een wethouder.

Het is zeker een goede zaak om de voorlichting omtrent het milieu, waarmee zowel de gemeente als de Werkgroep doende is, meer op elkaar af te stemmen (geen goed voorbeeld in dit verband is de gemeentelijke voorlichting over de glascontainer). Hoe loopt het overigens met de belangstelling van de glascontainer? De Werkgroep zou hier graag meer van horen.

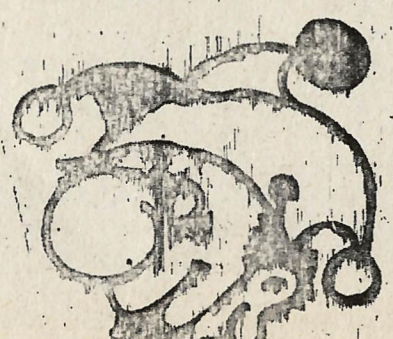
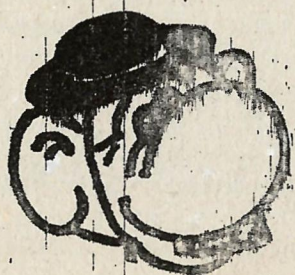
AZ

Op het terrein van het milieu dient het contact tussen de gemeente en de Werkgroep vroegtijdig, soepel en vlot te verlopen, zoals ook was afgesproken. De heer De Leeuw is voorshands contactpersoon van de gemeente.

Groesbeek, 13 februari 1980
A. den Boer

Afschr. gezonden aan:
Werkgroep Miljeubeheer Groesbeek (3x) afgehaald.
Burgemeester en wethouders
wethouder Nillessen
afd. algemene zaken
gem. TD (2x)

dB.

Notulen van de vergadering van 19 december 1979

Aanwezig: J. de Valk, S. Reichgelt, M. Reichgelt, T. de Jong, W. de Schouwer, W. Lebbink, J. Thissen, E. van Haaren

Afwezig met kennisgeving: M. van de Bos, H. Brinkhof, G. Miskens, H. Mortiaux.

Notulen van de vergadering van 21 november: Geen opmerkingen.

Ingekomen stukken

Brief van B&W betreffende de notulen en de agendas van de gemeenteraadsvergaderingen. Indien we deze ook in 1980 willen ontvangen, dan moeten we f 88,-- overmaken. De vergadering stemt hiermee in.

Brief van B&W waarin ze bedanken voor onze brief over de bomenziekten en het maaien van bermen. Sjef zegt hierop dat hij hierover een gesprek heeft gehad met wethouder G. Nillesen, waarbij hij hem de suggestie aan de hand heeft gedaan om paaltjes $\frac{1}{2}$ m voor de bomen te zetten, zodat de bomen niet beschadigd kunnen worden door de maaimachines.

De lezingen van de provinciale voorlichtingsbijeenkomst over energiebesparing liggen in de ruimte ter inzage.

Verbouwing van de ELO-school

Sjef neemt contact op met de gemeente over de eventuele mogelijkheden om toch over de ruimte te kunnen beschikken.

Contributie Milieujournaal

Met twee stemmen tegen wordt de bijdrage verhoogd tot f. 15,--. Zie verder ook het december nummer van het Milieujournaal, blz. 10.

Rondvraag

Kascontrole: De commissie voor 1979 wordt benoemd (W. de Schouwer en W. Lebbink). Afsproken datum: maandag 14 januari.

Sjef doet het voorstel om via de WMG diverse artikelen betreffende het milieu van Groesbeek (volwassenen cursus, artikelen van Johan) via een intekenlijst te verkopen.

Jo vraagt wat de mogelijkheden zijn om andere groepen voor vergaderingen gebruik te laten maken van onze ruimte. Sjef neemt hierover contact op met de gemeente.

Wim wijst erop dat er verwarring bestaat over het bezwaarschrift van de Werkgroep Milieubeheer Stadsgewest Nijmegen betreffende het Middengebied. Er zou een associatie met de WMG zijn omdat er met grote letters in de Gelderlander staat Werkgroep Milieubeheer zonder verdere aanduiding.

De volgende vergadering wordt vastgesteld op donderdag 17 januari om 20.00 uur.

Notulen van de vergadering van 17 januari

Aanwezig: E. Loeffen, H. Daamen, J. Thissen, E. van Haaren, W. Lebbink,
W. de Schouwer, M. van den Bos, T. de Jong, R. van Duynhoven,
J. de Valk.

Afwezig met kennisgeving: M. Reichgelt, H. Mortiaux, H. de Jong, H.
Brinkhof

Notulen van de vergadering van 19 dec. 1979: geen opmerkingen.

Mededelingen van het bestuur

De kas is gecontroleerd en in orde bevonden; de penningmeesteresse wordt hiermee door de ledenvergadering gedechargeerd voor 1979.

Aangezien in onze ruimte weinig verbouwd zal worden, kunnen we er waarschijnlijk gewoon gebruik van blijven maken.

Ingekomen stukken

Verzoek van AG de Horst om steun te betuigen aan het STEP. Met 5 stemmen voor, 4 tegen en 1 onthouding wordt besloten als organisatie schriftelijk steun te betuigen.

Uitnodiging van de Werkgroep Milieubeheer Stadsgewest Nijmegen voor een bijeenkomst over de manifestatie, die door haar deze herfst georganiseerd zal worden. Deze uitnodiging kwam zo laat dat van ons niemand meer kon gaan. Johan Thissen zal telefonisch contact opnemen.

Verzoek van B&W tot stellingname inzake de herindeling van de gemeente plus 2 begeleidende notas.

Vorbereiding van het gesprek met Weth. G. Nillesen

Jo de Valk, Harry Mortiaux en Toine de Jong zullen hiernaar toe gaan. Aan de hand van het door Jan Norp opgestelde concept zullen zij voorstellen doen over een Milieucommissie. Verdere punten van bespreking zijn het overleg tussen de WMG en de gemeente, de ruilverkaveling, de gemeentelijke beplantingen en de onbevredigende gang van zaken rond de voorlichting omtrent de glasbak.

Activiteiten 1980

Geconstateerd wordt dat de afdelingen Milieuhygiëne en Voorlichting erg goed draaien. Zij gaan door op de ingeslagen weg (Milieuhygiëne: o.a. glasbak, hinderwet, zuiveringsinstallaties en de afvalverwerking). Voorlichting heeft plannen voor een informatie- en discussieavond met de boeren.

Veranderingen in de Jeugdcurcus moeten zo snel mogelijk ingediend worden. De andere afdelingen (Natuurbehoud, Verkeer, Ruimtelijke Ordening & Woonmilieu) behoeven aanvulling. Een belangrijke activiteit voor Natuurbehoud kan het volgen van de ruilverkavelingsplannen zijn.

De afdelingen wordt gevraagd op de volgende vergadering mee te delen hoe ze hun activiteiten in 1980 willen voortzetten en uitbreiden.

Herindeling

Moet de WMG een standpunt innemen? Dit wordt besproken op de volgende verg.

Werkgroep Amphibieën

Het paddenverslag 1979 is uit. De plannen voor een buis onder de Oude Kleefsebaan bij Ons Erf worden waarschijnlijk niet dit jaar uitgevoerd worden.

Glascontainer

Martin vanden Bos heeft een gesprek gehad met de heer de Leeuw. De bak staat er nu drie maanden en is inmiddels driemaal geleegd; er is 13 ton glas verzameld. Er zal door de gemeente een verslag gemaakt worden over de kosten. De vervuiling rond de container valt mee. Wanneer de respons goed blijft, wordt het aantal containers uitgebreid. Dit voorstel wordt dan meegenomen in de begroting 1980.

EXTRA BIJLAGE.

WMG INTERVIEWT VVD!

WE VERVOLGEN DE REEKS INTERVIEWS, DIE WE HOUDEN AANGAANDE MILIEUZAKEN MET DE POLITIEKE PARTIJEN IN GROESBEEK, MET DE VVD (Volkspartij voor Vrijheid en Democratie).DIT INTERVIEW VOND PLAATS OP 18 DECEMBER 1979.

ALS AFGEVAARDIGDEN VAN DE VVD WAREN AANWEZIG: L.DELLABARRE, G.KERKHOF L.MUSKENS, MEVR. TEN DOESSCHATE EN C.TERVORST.

VAN DE WMG WAREN AANWEZIG: JO DE VALK, TOINE DE JONG, HANS DE JONG EN HENNIE BRINKHOF.

(DE REDACTIE ONTHOUDT ZICH VAN ELK COMMENTAAR EN LAAT DE VERSLAGGEVING VOOR ZICH SPREKEN.)

1. IN UW PROGRAMMA STAAT:DE VVD IS VAN MENING, DAT DE KWALITEIT VAN HET LEEFMILIEU IN GROESBEEK VAN GROOT BELANG IS VOOR DE ONTPLOOING VAN IEDER MENS.

HOE HEEFT DE VVD DEZE DOELSTELLING DE AFGELOPEN JAREN NAGESTREEFD M.A.W. HOE HEEFT HET MILIEUBELEID VAN DE VVD ER UITGEZIEN?

Ik kan mij nauwelijks voorstellen, dat wij een goed milieubeleid in de weg hebben gestaan.Door mij (Muskens) is als wethouder met o.a. milieubeheer in de portefeuille het raadplan van de werkgroep t.a.v. milieuzaken bevorderd en gestimuleerd.

WE BEDOELEN DAARNAAST OOK WAT MEER ALGEMENE ZAKEN.

Als wethouder heb ik bij nieuwe bestemmingsplannen samen met advies van landschapsdeskundigen geprobeerd om met zoveel mogelijk groen en beplantingen de wijken wat meer leefbaar te maken.Bijzonder veel waardering heb ik voor de WMG, met name voor de jeugdcurcus.Ik kan u verklappen dat ik en dat was dan niet misschien direct niet alleen de VVD die er achter stond,de eerste subsidie hiervoor heb losgepeuterd.

Specifieke feiten zijn moeilijk te noemen, want milieuzaken hebben veel raakvlakken met andere politieke beslissingen bv. bouw en vuilophaaldienst.Bij dat soort zaken hebben we altijd geprobeerd dit zo goedkoop (je hebt beperkte bedragen)maar toch zo goed mogelijk te doen.

HET GAAT DUS EIGELIJK MEER OM HET INSPELEN OP LOSSE FEITEN DAN OM EEN BEWUST MILIEUBELEID?

Wat is een bewust milieubeheer? Ik wil duidelijk stellen dat het VVD programma geen uitdrukkelijk milieuprogramma is. Het milieu neemt er altijd een behoorlijke plaats in. Als u zegt niet voldoende geeft u dan aan waar?

2. WE HEBBEN NOG EEN AANTAL VRAGEN OP DIT GEBIED ZOALS;
VOOR DE VERKIEZINGEN PLEITTE DE VVD IN HET GROESBEEKSE WEEKBLAD VOOR BEBOUWING VAN HET MIDDENGEBIED. HET IS VOLGENS DE VVD EEN NOODZAAK I.V.M. DE ZEER GROTE WONINGNOOD. HET ZOEKEN NAAR ALTERNATIEVEN VERTRAAGT VOLGENS HAAR DE OPLOSSING HIERVOOR VOOR JAREN.
IS HET WAARDEVOLLE MIDDENGEBIED GEEN GEDEGEN ONDERZOEK NAAR ALTERNATIEVEN EN/OF FEITELIJKE WONINGNOOD WAARD?

Dat is gebeurd!

DAAR LOPEN DE MENINGEN TOCH OVER UITEEN?

Het is afgewogen, niet alleen door Groesbeek, door onze deskundigen, maar ook op Provinciaal niveau.

BETEKENT DIT NU DAT HET BOUWEN IN DE GEMEENTE GROESBEEK HIerna WORDT STOPGEZET, OF WIL DE VVD DOORGAAN MET ANDERE GEBIEDEN?

Men zal toch weer door moeten bouwen. De heer Müskens legde uit dat het maximum zou zijn een persoon per woning. Dat zou voor Groesbeek betekenen 18.500 woningen. Iedere woning twee personen is dan 9.250 woningen. In Nederland is dit nu gemiddeld drie personen per woning.

WAAR ZOU DAN HET EINDE MOETEN LIGGEN?

Dat kun je je voor heel Nederland afvragen, waar gaan we heen? De bevolkingstoename staat zo goed als stil, de gezinsverdunding vraagt om meer huizen.

DE VVD IN GROESBEEK ZEGT DUS NIET: WE WONEN VOOR NEDERLAND IN EEN UNIEK GEBIED EN MOETEN DAAROM WAT VOORZICHTIGER ZIJN?

Net als de Provinciale Staten bepleiten wij dat er alleen voor Groesbeekse mensen gebouwd wordt. We kunnen aan geen enkele Groesbeker verkopen, dat hij bv. in Beuningen moet gaan wonen, omdat hij Groesbeker is. Voor de vestigingsregeling hebben wij ons wel sterk gemaakt, dit terwijl CDA, PvdA en PPR daar aanvankelijk niet aanwilden.

DE ECHTE WONINGNOOD DIENT ZEKER OPGELOST TE WORDEN, MAAR WIJ VRAGEN ONS ALLEEN AF, MOET ER ECHT OP DIE PLAATS, DUS IN HET MIDDENGEBIED, GEBOUWD WORDEN?

Nadat in 1963 een uitbreiding in noordelijk richting op teveel bezwaren stuitte (landschappelijk te fraai) werd na veel gefilosofeer over uitbreiding van Horst of Bredeweg (dat toen niet doorging), toch uiteindelijk het Herwendaal volgebouwd. In die tijd was er daar geen tegenstand om milieuredenen, terwijl dat toch een fraai gebied met veel bronnetjes was.

Daarna ontstond het bestemmingsplan de Drul, dat een duidelijke aanzet was, tot uitbreiding in zuidelijke richting. Na 1966 werden in een structuurplan Bredeweg en Groesbeek-Dorp aan elkaar getekend. Deze oude aanzet in zuidelijke richting is moeilijk terug te draaien (denk aan aanleg hoofdriolen ect.).

Ook bij het Bestemmingsplan Buitengebied zijn alle gebieden ook nog eens onderzocht. Het Middengebied is zuiver gevoelsmatig al vrij sterk aangetast.

DIT IS TOCH MAAR TEN DELE ZO; HANS DE JONG (GEOLOOG) VERTELT, DAT HET ALLEEN IN GROESBEEK EN NERGENS ANDERS IN NEDERLAND MEER MOGELIJK IS OM ZO 'N MOOI OVERZICHT TE KRIJGEN VAN DE LANDSCHAPPELIJKE HISTORIE VAN ONS LAND IN DE LAATSTE TWEE IJSTIJDEN. DE RAPPORTEN, DIE OVER HET MIDDENGEBIED ZIJN VERSCHENEN, GAAN HIERAAN VOORBIJ. TOCH BLIJVEN DIT SOORT VAN GEBIEDEN VAN O.A. HOGE EDUCATIEVE WAARDE.

Ik kan wel met u meedenken en misschien zijn mijn ideeën over de

ijstijd verkeerd, maar in mijn ogen is het te kleinschalig om te zeggen daar verniel je het gebied teveel mee. Het gebied rechts van de Knapheide weg vanuit Groesbeek (het gebied van Klein-Amerika) mag absoluut niet bebouwd worden!

CONCLUDEREND KUNNEN WE DUS ZEGGEN, DAT ER VOLGENS DE VVD GENOEG NAAR ALTERNATIEVEN IS GEZOCHT?

Ja we vinden van wel, je kunt aan het onderzoeken blijven. Planologie bedrijven vraagt nu eenmaal om een lange voorbereiding. Bij doorbreking van deze plannen maak je zoveel kapot, andere plaatsen geven toch weer andere bezwaren. Er moet toch eens een beslissing genomen worden. Snel huizen af uit en niet meer dan nodig. Nogmaals wij zijn tegen verdere bebouwing dus vóór een bufferzone vanaf de 2e Colonjes en vanaf de begrenzing van de andere kant.

3. DE VVD VINDT, DAT DE SLECHTE VERKEERSSITUATIE IN HET DORP OM VEEL VERBERINGEN VRAAGT. ALS OPLOSSING HIERVOOR ZIET ZIJ DE AANLEG VAN EEN RANDWEG; OOK VOOR HET UITVOEREN VAN EEN EVENTUEEL CENTRUMPLAN ZOU ZO 'N RANDWEG NODIG ZIJN; IS DE ONVEILIGHEID IN HET DORP NA DE RECONSTRUCTIES NOG WEL VAN DIEN AARD, DAT EEN RANDWEG NOG NOODZAKELIJK IS?

Het zal er veiliger door geworden zijn, maar niet beter! Eigenlijk is er niets opgelost. In het centrum kun je toch niet spreken van een fijn leefmilieu. Voor winkelende huisvrouwen is het geen pretje.

Zonder Randweg is hiervoor geen oplossing te vinden. Als je denkt het dorp leefbaar te kunnen maken zonder Randweg, dan hoeft zo'n weg voor ons ook niet, maar dat kun je niet. Nee het verkeer eruit, dan kunnen we een Centrumplan ontwikkelen. Bovendien is ook voor ontsluiting van het industrieterrein de aanleg van een Randweg nodig.

HET CENTRUMPLAN IS DUS EEN ARGUMENT VOOR DE AANLEG VAN EEN RANDWEG?

Ja, eigenlijk voor mij het allerbelangrijkste (Hr. Müskens) Het was de eerste aanzet om over de aanleg van een Randweg na te denken.

BESTAAT ER EEN UITGEWERKT CENTRUMPLAN BV. HET AFSLUITEN VAN EEN DEEL VAN DE DORPSSTRAAT VOOR EEN VOETGANGERSGEDEELTE?

Een Centrumplan is altijd al aan de orde geweest. Een uitgewerkt Centrumplan heeft geen enkele zin. Als het hoofdprobleem, het verkeer het centrum uit, is opgelost, dan is een centrumplan zeer simpel. Het is dan een kwestie van het ontwikkelen van particulier initiatief en het nemen van wat verkeersmaatregelen d.m.v. een circulatieplan. Je zou bv. van het gedeelte Spoorlaan-Kloosterstraat voetgangersgedeelte kunnen maken. Dit is een van de vele mogelijkheden.

BIJ HET AANLEGGEN VAN EEN RANDWEG ONTSTAAN ER WEER NIEUWE PROBLEMEN. JE TREKT WAARSCHIJNLIJK DOOR HET WEGNEMEN VAN DE FLESSENHALS IN HET DORP WEER NIEUW VERKEER AAN EN ER ONTSTAAT VERDERE LANDSCHAPSAANTASTING.

Dat wordt steeds gebruikt, maar dat is een ander probleem. We kunnen hier niet met een aantal onhoudbare situaties blijven zitten, omdat dan vreemden hier sluipeggetjes zoeken. Wat die landschapsaantasting betreft, is dat zo erg? Die Randweg is een veel te opgeblazen geval geworden. Het eerste tracé lag inderdaad door een vrij kwetsbaar gebied, maar het nieuwe tracé vlak achter de Nieuweweg tast naar onze smaak niet veel aan. We denken aan een Randweg met de allure van een Zevenheuvelenweg eventueel met fietspaden.

Trouwens die Zevenheuvelenweg rij ik met veel plezier. Waarom mag je nu niet meer mensen van de schoonheid van zo'n gebied laten genieten?

IS DE VVD NIET BANG, DAT EEN RANDWEG EEN AANZET IS TOT EEN NOG UITGEBREIDER VERKEERSNET IN EN ROND GROESBEEK?

Zo waren de ontwikkelingsplannen 10 jaar geleden, dat is tegenwoordig niet meer zo. De angst daarvoor is ongegrond, want alle nieuwe wegen zijn geënt op het Nationale Wegenplan. Men gaat niet meer door kostbare natuurgebieden heen.

IS HET WERKELIJKE PROBLEEM NIET HET STEEDS TOENEMENDE AUTOGEBRUIK EN VERKEER?

Ja, je moet de mensen daarvan bewust maken. Er is voorlichting nodig op dat gebied, maar je weet, kom je bij de mensen aan de auto dan pas maar op, dan kom je ergens aan.....

4. IN UW PROGRAMMA PLEIT U VOOR "STEUN AAN DE MILIEUGROEP GROESBEEK"; DIT VINDEN WE NATUURLIJK ERG FIJN, MAAR KUNT U DAAR NU WAT KONKRETER OVER ZIJN?

We denken bv. aan morele steun. Die heb je van ons altijd gekregen. Ook is door ons tegen de afdeling Algemene Zaken diverse malen gezegd, raadpleeg de Werkgroep Milieubeheer over diverse problemen

ALLE VIER DE TOT NU TOE GEINTERVIEWDE PARTIJEN (CDA, PvdA, PPR EN GVP) ZIJN VOÛR HET VORMEN VAN EEN MILIEUCOMMISSIE. DEZE ZOU ALS EEN SOORT OVERLEGORGAAN MOETEN FUNCTIONEREN. AFGEVAARDIGDEN VAN POLITIEKE PARTIJEN, DE WERKGROEP MILIEUBEHEER GROES-

BEEK EN ANDERE BELANGHEBBENDEN Zouden hier zitting in moeten hebben.

ZOU DE VVD HIER OOK MEDEWERKING AAN WILLEN VERLENEN?

Ik wel, maar ik zie het nut er niet van in. Ik ben er niet op tegen. Zo'n commissie wordt uiteindelijk toch een gekissel tussen politieke partijen, waarin de afgevaardigden hun stekkie zitten te verdedigen.

Jullie denken waarschijnlijk dat als er mensen van de politieke partijen bij zitten, die afgevaardigd zijn, dat je dan gemakkelijker je zin krijgt. Niets is minder waar, je kunt beter denken aan een commissie die niet te groot is, bestaande bv. uit de wethouder van milieuzaken, enkele van jullie en een paar raadsleden. Wanneer er in een bepaalde commissie een bepaald probleem aan de orde is met raakvlakken met het milieu, dan zou een deskundige van jullie zijn argumenten kunnen verdedigen.

Wij zijn zonder meer voor iets, dat de invloed van jullie groep bij bepaalde beslissingen of plannen kan bevorderen zodat het werk wat jullie doen meer naar voren komt. Met de vorm zoals jullie die voorstellen, zijn wij het niet eens, alhoewel er over te discussieren valt.

5. OVER KERNENERGIE; GROESBEEK LIGT BIJ EVENTUELE ONGELUKKEN BINNEN DE AKTIERADIUS VAN DE KERNCENTRALE KALKAR. IN DE RAADVERGADERING VAN 21 JUNI DIT JAAR DEED DE HEER CHEVAL VAN DE VVD DE VOLGENDE UITSPRAAK: "HET RADIUM VAN EEN HORLOGE HEEFT NOG EEN STERKERE STRALING DAN DIE VAN EEN KERNCENTRALE". MOETEN WE DEZE UITSPRAAK ZIEN ALS DE GELDENDE VISIE BINNEN DE VVD IN GROESBEEK, OVER KERNENERGIE?

Hij zal het beter weten dan ik, want ik weet het niet. Kernenergie hoeft voor ons niet, maar er moeten wel betaalbare alternatieven zijn. En die zijn er nog steeds niet. Op een gegeven ogenblik moet je je realiseren, wat eventueel het gevolg is als de energie op is. Kolen zijn er dan nog veel, maar het is een slecht alternatief. Het gebruik ervan brengt sterke vervuiling met zich mee en om ze boven de grond te krijgen valt ook niet mee. De VVD zit in dit geval op een andere toer dan jullie. Voor ons dient er zoveel energie te zijn dat de economie kan draaien. Er moet een arbeidsmarkt blijven.

Trouwens de hoeveelheid benodigde energie wordt door de mensen zelf bepaald. Men eist meer stroom voor allerlei vaak onnutte doeleinden. Als de overheid daaraan wil voldoen, dan kun je op het zelfde ogenblik niet zeggen: "Ik ben tegen kernenergie".

MOET ER NIET EEN KEUZE GEMAAKT WORDEN TUSSEN EEN GROEIEKONOMIE OF ÉÉN ZONDER GROEI OF SELECTIEVE GROEI?

Het grootste deel van de energie wordt gevraagd door de particulieren, dat kun je niet afschuiven op de industrie.

ER IS VAAK SPRAKE VAN PRODUCTIE VAN VERVUILLENDE OF WEINIG ZINVOLLE ARTIKELEN, DIE VAAK VEEL ENERGIE VRAGEN. DE OVERHEID KAN DIT TOCH STUREN DOOR HET SUBSIDIEREN VAN ISOLATIE, STIMULEREN VAN DE AANMAAK VAN ZONNEBOILERS ECT.?

Is onze productie niet de kurk van de westerse samenleving? Wie moet dat afremmen? De overheid? Door het duurder worden van de olie wordt de alternatieve energie steeds aantrekkelijker. Het wordt rendabeler en daar wordt door de massa toch naar gekeken. Neem bv. de isolatiesubsidies. Men isoleert pas wanneer men er

na berekening uit is, dat men er op verdient.

DAT DE VVD TOCH WEL ENIGE GEVAREN ZIET VOOR DE GROESBEEKSE BEVOLKING BLIJKT UIT HET VERKIEZINGSPAKKET, WAARIN ZIJ ZICH UITSPREEKT VOOR EEN KRACHTIGE ONTWIKKELING VAN RAMPENPLANNEN. RAMPENPLANNEN BIJ EVENTUELE ONGELUKKEN MET KERNCENTRALES?

Nee, voor alle calamiteiten, ook bv. het kantelen van treinen met chloor, omkiepende tankauto's.

KALKAR IS ER TOCH OOK NOG?

Het is toch niet toegespitst op kerncentrales. Er zijn wel rampenplannen in ontwikkeling, ook in Groesbeek, maar deze trekt daar niet zo hard aan. Voor vele ongelukken hangt het van het toeval af en van de mensen of die er voor willen lopen. Het is belangrijk een vrij goed voorbereid team van mensen te hebben in de verschillende kerkdorpen, waar je met eventuele meldingen terecht kunt.

6. DE STORTEPLAATS HIER IN GROESBEEK IS ROND 1982 WAARSCHIJNLIJK VOL. HOE DENKT DE VVD DAT HET AFVALPROBLEEM DAARNA OPGELOST KAN WORDEN?

Je kunt het stort groter maken of het afval ergens anders heenbrengen.

IS HET IN NEDERLAND MET ZO WEINIG PLAATS NIET ZO ONDERHAND EENS TIJD VOOR EEN MODERNE AFVALVERWERKING?

Er zijn al machines in gebruik die voor een recycling kunnen zorgen. Met subsidies van het rijk zal het daar in de toekomst wel naar toe gaan ook voor Groesbeek. Recycling vraagt altijd nog 70% van de plaats in vergelijking met als je niks doet. Voor verbranding is dat minder dan 50%. Een nadeel van recycling is ook, dat het spul twee keer over vrij grote afstand moet worden vervoerd, als je het vergelijkt met hier ter plaatse storten. Het kost dus meer energie, vervuult een hoop en heeft dus meer wegen nodig. Gewoon storten kost maar 10% van die energie. Financieel is recycling ook minder aantrekkelijk. Bij verbranding vervuult je erg veel en het kost ook veel energie. Wat plaats aangaat is het natuurlijk erg interessant.

MAAR DE PLAATS ALLEEN IS TOCH NIET HET PROBLEEM. JE BENT TOCH OOK EEN HOOP GRONDSTOFFEN KWIJT? VOOR DE AANVOER VAN NIEUWE GRONDSTOFFEN UIT VERRE LANDEN IS TOCH OOK ENERGIE NODIG?

Hier gaat het slechts om betrekkelijk kleine hoeveelheden en waarschijnlijk wordt het pas rendabeler bij grotere hoeveelheden. Er wordt nu door th Kerkhof opgemerkt, dat als je altijd praat over het rendabel zijn, dat je er dan nooit uitkomt. Misschien is het zinnvoller de huisvrouwen het vuil te laten voorsorteren, laat die er het papier, glas en blik uithalen. Als je dat zover kunt krijgen, ben je met de recycling al een heel eind.

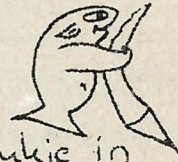
7. WAT ZIJN DE CONCRETE TOEKOMST PLANNEN VAN DE VVD OP HET GEBIED VAN MILIEU?

Gewoon op de ingeslagen weg voortgaan. Als u nog adviezen hebt bent u altijd welkom. Concreet zou u kunnen vertalen als het leefmilieu van de Groesbokers zo goed mogelijk te maken, bv. iedere woonwijk moet minimaal zoveel groen hebben.

KINDERKRANT

Hai jongens en meisjes.

Vanaf nu verzorg ik voor jullie een stukje in het groesbeeks milieu-journaal. Een klein lees-, pruts- en schrijfboekje waar van alles instaat. Elke keer probeer ik het over 1 onderwerp te houden en dit keer is dat de vis. Als jullie leuke dingen en onderwerpen weten, schrijf me dan maar. Ook verhalen en gedichtjes zijn welkom. Stuur ze maar naar de redactie, dan krijg ik ze wel.

Ida.

---

de vis zwemt
in de sloot
opeens zag tie
een vis hij zrok
en swom weg

yf

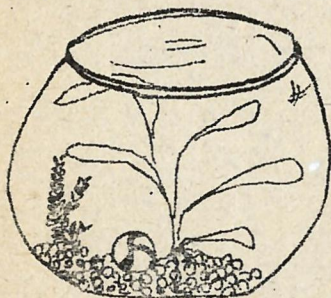
WATERIGE PLANTENBAK

Bijna iedereen heeft wel eens goudvissen gehad. Vooral gehad, want soms zijn ze dood voor je het weet. De visjes worden dan begraven en je houdt een vissekom of bak over waar je niets meer mee doet. En toch kun je er iets heel leuks mee doen.

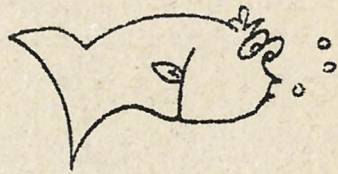
Wat je nodig hebt is natuurlijk de kom, verder rivier- of kiezelzand, waterplant(en) en een paar schelpjes. Het zand leg je op de bodem van het glas, aan een kant iets hoger. Dan leg je er een stuk papier overheen, voordat je water in de kom laat lopen, anders gaat het stuiven. De kom moet maar tot de helft met water worden gevuld. Nou voorzichtig het papier eruit halen en je kunt aan het planten gaan.

Maak een kuiltje voor elk plantje en stop de wortels goed diep onder. Als het plantje niet blijft zitten, kun je een paar steentjes op de wortels leggen. Dan zit die ook vast. Het leukste is een grote plant en 1 of 2 hele

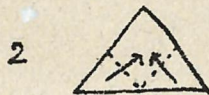
kleintjes in één vissekom, en een paar schelpjes en mooi gevormde steentjes op de bodem. Nu alles erin zit, kun je de kom voorzichtig bijvullen (dus niet de kraan helemaal opendraaien). Als je vindt dat er niet genoeg kleur in je kom zit, leg je ook nog een paar mooie knikkers erin. En klaar is je waterige plantenbak! Hetzelfde is ook te doen met grote glazen, wekpotten, accubakken en vazen.

Veel succes

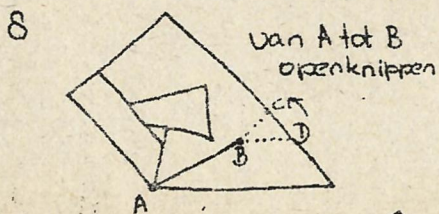
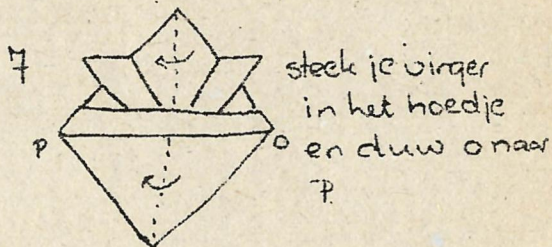
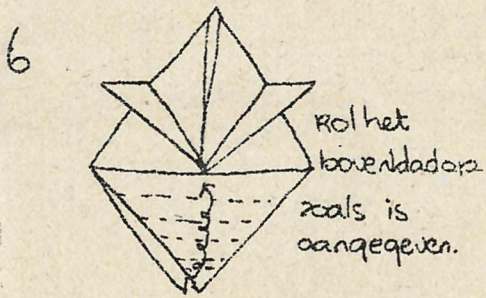

Papieren goudvis

Als je dan toch zonder goudvis zit, kun je er eentje vouwen. Hiervoor heb je een vierkant stukje papier en een schaar nodig.

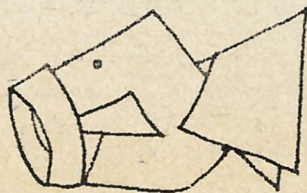

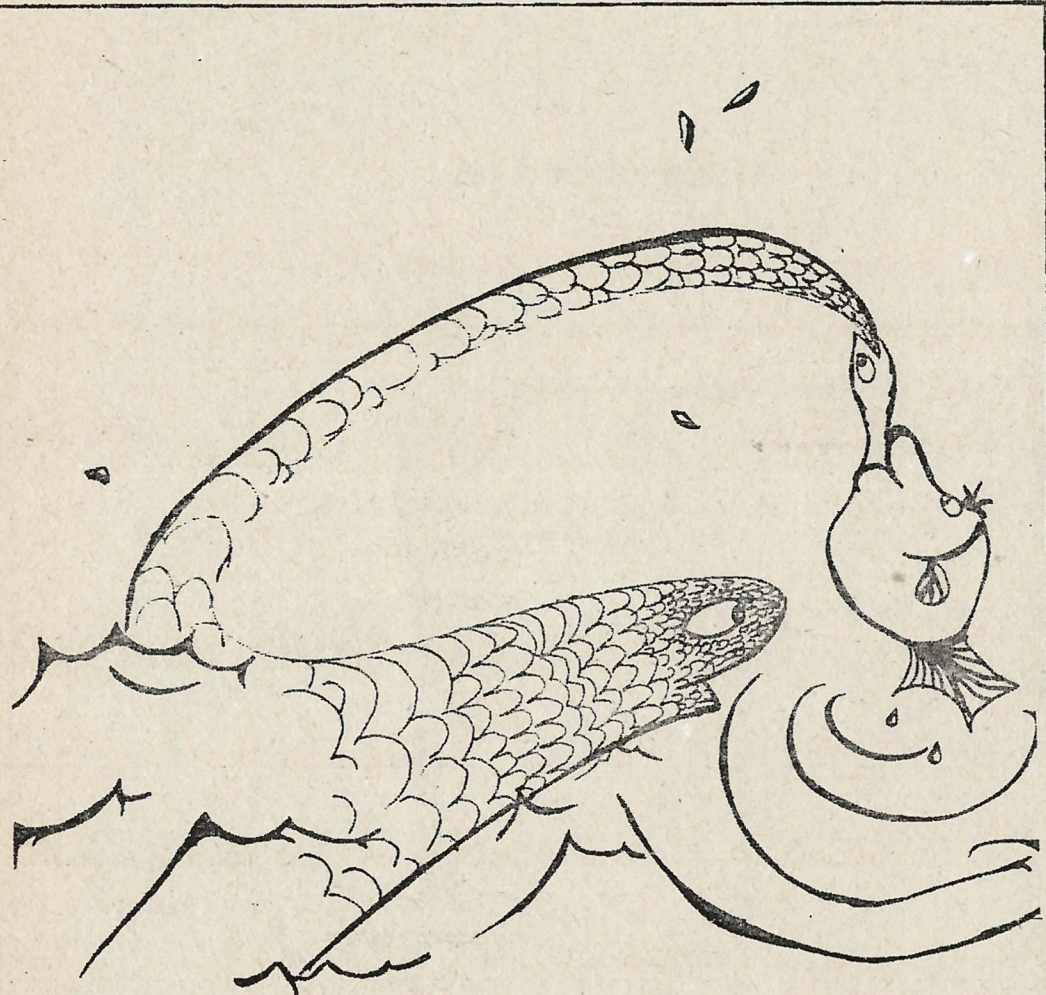
papier
omdraaien
↻

om een ringvormige bek te krijgen schuif je de onderkantjes in elkaar.

klaar.

Y. G.
J. G.

Dit is een uitgave van de Werkgroep Milieubeheer Groesbeek.

